

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül... Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.

Garb'ın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahi şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar ki şehadetleri dinin temeli
Ebedi, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan, İlahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer, belki, başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlal:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Mehmet Akif ERSOY

6. SAYI

Mart • Nisan • Mayıs
İLKBAHAR 2018

DÖRT MEVSİM EDEBİYAT

Turhal Milli Eğitim Müdürlüğü
Adına İmtiyaz Sahibi ve Genel
Yayın Yönetmeni
Mehmet YILDIZ
İlçe Milli Eğitim Müdürü

Yazı İşleri Müdürü
Aziz DURGUN
Şube Müdürü

Yayın Kurulu
Mehmet YILDIZ
Zübeyde ANDIÇ
Güven ZORLU
Veysel KILIÇGİL
Filiz YAVUZ
Abdurrahman ALKAN
Abdullah ÇÖMEZ

Kapak
Elif KÜÇÜK COŞKUN

ISSN
2548-0219

Yönetim Yeri
Turhal İlçe Milli Eğitim
Müdürlüğü Kaymakamlık
Konağı, Zemin Kat
TURHAL/TOKAT

İletişim
Tel: 0356 275 36 00
Faks : 0356 275 25 76
dortmevsimmedebiyat@gmail.com
mehmetyildiz060@gmail.com

Baskı
Öncü Basımevi
Kazım Karabekir Caddesi
Ali Kabakçı İşhanı
No:85/39 İskitler / ANKARA
Telefon :0312 384 31 20

Para ile Satılmaz
“Dört Mevsim Edebiyat” adı
anılarak alıntı yapılabilir
“Dört Mevsim Edebiyat” Dergisi
Tokat/Turhal İlçe Milli Eğitim
Müdürlüğü Yayınıdır

İÇİNDEKİLER

- 3 Sunu
- 4 Nasuh Tövbesi • Mustafa KAYA
- 5 Ses ve Yankı • Abdullah ÇÖMEZ
- 7 Ölüm Sensizliği • Ahmet Selim GÜL
- 9 Yol Arkadaşım • Betül TEKİN
- 10 Yok Oluş • Sinem TOPRAK
- 12 Kasiyer Kız • Yıldırım TÜRK
- 16 Diğerlerinden Biri • Zübeyde ANDIÇ
- 21 Baba • Ayşegül SEZEK
- 22 ‘Hâk’İki’ Dost • Güven ZORLU
- 26 Rıza YILDIRIM Röportaj • Filiz YAVUZ
- 36 “Son” Bahar • Abdurrahman ALKAN
- 39 İki Yüz, Bir Adam • Eren ÜNAL
- 40 Hanzale • Ayşe KILIÇGİL
- 41 “Hayat” Dedğin • Gülzâr KILINÇ
- 42 Pencere • Veysel KILIÇGİL
- 45 Üşüyen Günlükler • Abdullah ÇÖMEZ

SUNU

Değerli dostlar yeni bir sayı ile sizlere ulaşmaktan dolayı bahtiyarız. Yine her okur türüne hitap edeceğine inandığımız bir içerikle huzurunuzda çıkıyoruz.

Bu sayıda Mustafa KAYA'nın "Nasuh Tövbesi", Abdullah ÇÖMEZ'in "Ses ve Yankı", Ahmet Selim GÜL'ün "Ölüm Sensizliği", Betül TEKİN'in "Yol Arkadaşım" ve Sinem TOPRAK'ın "Yok Oluş" şiirleri; Yıldırım TÜRK'ün "Kasiyer Kız", Zübeyde ANDIÇ'ın "Diğerlerinden Biri", Ayşegül SEZEK'in "Baba" ve Abdurrahman ALKAN'ın "Son Bahar" hikayeleri var.

Güven ZORLU "Hâk' İki 'Dost", Eren ÜNAL "İki Yüz, Bir Adam" ve Gülüzar KILINÇ "Hayat' Dedğin" yazılarıyla aramızdalar.

Veysel KILIÇGİL, Cemal ŞAKAR'ın İz Yayıncılıktan çıkan PENCERE kitabını tanıtıyor.

Her sayıda ilgi ile okuduğumuz söyleşilere imza atan Filiz YAVUZ, aynı zamanda Beden Eğitim Öğretmenimiz de olan Avrupa Güreş Şampiyonu Rıza YILDIRIM ile Güreş Sporuna üzerine konuştu.

Yine önceki sayılarımızdan aşına olduğunuz Ayşe KILIÇGİL bu sayıda da güzel bir çalışmasıyla aramızda.

Ve son olarak Abdullah ÇÖMEZ'in Sarıkamış'ın soğuk günlerinden içli günlükleri...

Hayatı okumak için....

Kendimizi okumak için....

Yeni bir "Mevsim" in güzelliğinde buluşmak üzere....

Mehmet YILDIZ

NASUH TÖVBESİ

Mustafa KAYA

Bilir bilmez konuşmaya
Bir daha nasuh tövbesi
İki damla suya maya
Çalmaya nasuh tövbesi

Her gün bin azar yiyerek
Kilit urbası giyerek
Âdem soyudur diyerek
Susmaya nasuh tövbesi

Câhil ile gül dermeye
Öküz olup çift sürmeye
Te harmana götürmeye
Bir daha nasuh tövbesi

Güzele dudak bükmeye
Çirkine selam dökmeye
Sürmeden tohum ekmeye
Bir daha nasuh tövbesi

Ceylansız dağda gezmeye
Çiçeksiz bâde süzmeye
Fallardan niyet sezmeye
Bir daha nasuh tövbesi

Karıncayı incitmeye
Yorulmadan dinlenmeye
Kör gözlere altın ege
Sürmeye nasuh tövbesi

Yalanın postuna yatıp
Eşmeye nasuh tövbesi
Dünya malına mal katıp
Düşmeye nasuh tövbesi.

SES VE YANKI

Abdullah ÇÖMEZ

Bir taş atar yıldızlara bir çocuk
Yusuf bekleyen kuyulara düşer

Doğudan ağıtlar girer uykusuz rüyalara
Dikenlerden derilmiş bir demet
Taneleri sararmış acı hıçkırık
Toplanırmış döğölerek ermeden murada
Ağlayan karanfiller kanayan
Gül tadında saklı ayrılık
Serilirmiş güneşi çalınmış sofalara
Bereket dilenirmiş susuz topraklara
Acı gözyaşından ve alın terinden
Öksüz avuçları besleyen ırmaklar
Çaresiz kalınca kapanırmış kapılar
Çaresiz kalınca
Küçük bir taş inançla kalkarmış
Ufacık parmaklardan kocaman kıyama

Bir taş atar meydanlara bir çocuk
Dağılsın diye kör kuru kalabalık

Dağ arkasına saklanan vicdanlar
Bilmezler ki her taşın sahibi var
Emanet mabetler eabil kuşlarına
Yürekleri mavzer yüklü çocuklara
Aşırları düşlermiş narin kanatlar
Ömrü varken sadece bir baharlık
Bir taş atar çocuk karanlık camlara
Uyansın diye hep uyuyan insanlık

Sevdasına kavruk türküler yakarken
Döşenir cennet bahçesine giden yollar
Körpe kuzulardan masum çimenlerden
Gözü bağlı giden fillerin ayaklarına
Biliriz bağlanır
Kum taneleri döner derin kuyulara

Bir taş atar bulutlara bir çocuk
Aydınlık olsun diye kararan ufuk

Her gün çarmıha gerilir bir İsa
Boğulur kutlu mirasın son sesi
Vurulur Süleyman'ın sadık kuşları
Firavunlar tahtına kurulurken
Kim sorar derdini Musasız Harun'a
Girerken eyyamcılar kanlara
Meydanlarda Musa asası kalır
Çiğnenir Meryem'in iffeti Davut yalanlanır

Öteye bir adım atamaz ki çocuk
Düşer kınalı bir taş avuçlarından
Kahkahalar gelir vicdanlar kadar soğuk
Goncalara sarılıp nurdan kanatlarla
Billur ırmaklar üstünden geçerken
Semalardan ses verir kadim nebiler
Hattap oğlu Ömer yalın kılıç seyirtir
Uzansa elleri yakılmış kitaplara
Bir Eyyubi Selahaddin çıkar
Bütün erleri hazır kıta bekletir

ÖLÜM SENSİZLİĞİ

Ahmet Selim GÜL

Uzayan kor kıvrımlarında, daralan zamanın
Kitaplarda okunmayan cefakâr cümlelerle
Ruhumun hücre duvarlarından aşağı sızan
Alnımdan tabanlarıma dökülen kanlı terle
Kiraz ağaçları da çiçek açarken başlayan
Uzayan kor kıvrımlarında, daralan zamanın

Can kuşu vurulurken, savrulurken bu dünyada
Kelimeleri dokur, yüzüne düşen kâküller
Gergefimde ruhumun, ağıt olur dokunur
Çılgılık gibi, lal olan dilimden kadim türküler
Yüzün ay gibi, şiirler senin için okunur
Can kuşu vurulurken, savrulurken bu dünyada

Kara gözlerinde kaybolur kehkeşanlar, akar
Ölüm sensizliğidir duyulan, nerdesin Şebnem
Uzaklaşıp mekândan rüyada gibi yaşarken
Solar renkler, ufuklar sislenir, silinir gölgem
Yıldızsız soğuk kentlerde, hayaline koşarken
Kara gözlerinde kaybolur kehkeşanlar, akar

Kimsesiz yaslanırken divanelerle tenhada
Sonu biraz da aynı galiba, her serencamın
Tarumar olan gül bahçeleri, kırık kanatlar
Karabasanların çökmesi, çoğalması gamın
Yokluğun esrik iklimi, arzı sarsan heyhatlar
Kimsesiz yaslanırken divanelerle tenhada

Sağnaklar yıkar sinemi, dinmez acılar yakar
Suyu kıskandıran gülüşün perdeleri aşır
Kör bir kuyuda, birdenbire göğsümde toplanan
Ağzımda yuvarlanan kekremsi tatla karışır
Mahzun bakışlarındı, son istasyonda saplanan
Sağnaklar yıkar sinemi, dinmez acılar yakar

Uzayan kor kıvrımlarında, daralan zamanın
Can kuşu vurulurken, savrulurken bu dünyada
Kara gözlerinde kaybolur, kehkeşanlar akar
Kimsesiz yaslanırken divanelerle tenhada
Sağnaklar yıkar sinemi, dinmez acılar yakar
Uzayan kor kıvrımlarında, daralan zamanın...

YOL ARKADAŞIM

Betül TEKİN

Bir istasyonda başlar yolculuk,
 Elbet biter başka bir istasyonda.
 Uzun zaman rastlamadığım güzellikte
 Şarkı da çalıyorsa şansıma,
 Yol arkadaşım da yoksa eğer,
 Tek arkadaşım şarkım...
 Yol gider, yol biter de şarkım bitmez!
 Sararım başa...
 Başımı taştan taşa vuran avare su gibi;
 Her sözünde bir ben ararım.
 Her sözünde bir ben bulurum.
 “Söz büyü, büyüğü bozan da söz” derler .
 Aksine daha da konuşsun isterim şarkım.
 Düşünürüm, düşündürür, uyutmaz!
 Dökülür düşümden geçenler her notasına,
 İyi kötü tüm rüyalarımı yorumlar.
 Önce geri dönebilecek miyim gelir aklıma,
 Sonra dönersem bulabilecek miyim?
 Der ki “Burası gibi değil gideceğin memleket
 Denizi ayrı deniz havası ayrı hava...”
 Şükrederim !
 Bu toprağa, bu güneşe, bu buluta...
 Dağılır insanlar. Hayat dağılır.
 Muhit dağılır, bulutlar dağılır.
 Sis iner yok olur da başka anlam kazanır şarkım.
 Kıvrıla kıvrıla giden o yollarda,
 Kaç tünel, kaç ırmak, kaç ova bıraktıysam arkada;
 Beni yollara bırakan o şarkıyı da yola bırakırım.
 Ve son olarak der ki:
 “ Nerde gördüklerim, nerde o beklediğim;
 Rengi başka tadı başka...”

YOK OLUŞ

Sinem TOPRAK

Uğunuyor Karadeniz
Uğunuyor
Döne döne, için için uğunuyor
Uğuntu patlamanın öncesi
Kabarmıyor,
Dalgalar şahlanamıyor,
Kırbaçtan beyaz parmaklarımı indiremiyor,
Uğunuyor...
Kara kapkara yüzünde Karadeniz'in
Karanlığın adı utanç, karanlığın adı acı
Utancının ve acının karanlığı dipdiri
Öylesine diri ve Karadeniz öylesine kapkara
Kaldıramadığı dalgalar, kapraka kesilmiş
Kapkara, zifir...
İçini oyuyor Karadeniz için için
Oyuluyor, uğunurken
Acı, kendinden derin; acı, kendinden engin
O koskoca ve engin sandığı denizliği
Küçücük kalmış,
Acının derinliğinden enginliğinden
Şaşkın...
Böyle bir enginlikle yarışılmaz ki,
Kaldırılmaz ki dalgalar o kadar yükseğe,
Boyun eğiyor Karadeniz
Ram...
Ram olmak yok oluş onun için , açık...
Kapıyor gözlerini Karadeniz,
Patlıyor,
Dağılıyor,
Yalnızca Kendisi için patlıyor,
Yalnızca kendisi kadar...
Görkemden şatafattan uzak, sessiz patlıyor
Her bir zerre, bir sis zerreciği
Dağılıyor, havaya, buluta
Enginlere yükselen dağların doruklarına,

Kuytularına, inlerine dağılıyor,
Çırpınan balıkları,
Ve martıları...
Kara kuşları gibi yaşamak zorunda kalmış,
Ürkek,
Buğulu gözlerinde korku, anlayamazlıkla
Kaderine küskün
Martıları kalmış geride...
Geride kalanlara ağlıyor,
Karadeniz her zerresiyle
Artık olmayan enginliğiyle
Ağlıyor,
Ve hâlâ uğunuyor,
Dağların doruklarında, kuytularında,
İnlerinde, sessiz patikalarında,
Her bir sis zerresi kendi içinde
Uğunuyor, uğunuyor...

KASİYER KIZ

Yıldırım TÜRK

Bir akşamüstü yolum buralara düşmeseydi belki soluklaşan yüzün de kaybolup gidecekti. Her tarafı rengârenk ışıklarla süslenmiş marketten elimde poşetlerle çıkarken o son bakışın, içimi acıtmasaydı belki bir daha da gelmeyecektim. Öteki öğrenciler gibi unutulmaya yüz tutacaktın. Ancak o ince hüznün günlerce yansdı kitaplara, karatahtaya, yeni öğrencilere; bir türlü aklımdan çıkmadı. Okuldan yorgun argın çıkıp eve gitmeden önceki uğrak yerim oldu artık. Hep bir şeyleri bahane ediyordum. Ayaklarım her gün kendiliğinden getiriyordu beni buraya.

Merhabadan öteydi aşinalığımız. Edebiyat, sanattı ortak yanımız. Dizeleri paylaşıyorduk. Umudun ışığı gözlerine düşmüş, geceye hasret yıldız gibi dökülmüştün gökyüzüne. Ürkek adımlarla yanıma gelmiş, Tanpınar'ın Huzur romanını istemiştin. Bir an duraksamış, "Huzuru mu arıyorsun yoksa?" demiştin, gülüşmüştük. Dostluğun ilk adımıydı atılan. Ardından Peyami Safalar, Tarık Buğralar, Mustafa Kutlular geldi. Hiç eksilmedi bu isteğin, artarak devam etti. Kitapların büyüdü dünyası yüreğine düşmüştü bir kere. Başka öğrenciler, bir türlü bitmeyen yeni sorunlar araya girse de dostluğumuz okul boyunca devam etti. Ancak zaman bir kelebeğin ömrüydü burada, yeni öğrencilerin gelmesiyle anlaşılırdı. Son ders ziliyle ayrı yerlere savrulmuş, karşımıza çıkan yeni yüzlerle unutulmaya bırakılmıştık.

Sen şimdi kasanın başında yüzünden eksik etmediğin tebessümünle deterjanları, pirinçleri, peçeteleri tek tek cihazın önünden geçiriyordun. Müşteriler karşında duruyor, ağzından çıkacak hesabı bekliyordu. "Dit dit!" sesi geldikçe cihazdan, belki hayat daha anlamlı oluyordu senin için. Dünyayı görmüyor gibiydin, belki umurunda bile değildi dünya. Eski şen şakraklığının yerini

bir durgunluk almıştı. Adam boyu rafların arasında dolaştım; istiflenmiş yağ tenekelerini, çuval çuval şekerleri, kar gibi unları, çeşit çeşit süt ürünlerini gördükçe mahalle bakkallarının amansız savaşını düşündüm. Hepsini yiyip yutan canavara dönüşmüştü dev marketler. Göz ucuyla takip ediyordum seni, sen fark etmiyordun beni.

Sıra bana gelince onca yılın boşluğunu sesimde topladım, “Kolay gelsin Aslı!” dedim. Yüzüme bakmadan belki gün boyunca yüzlerce kez söylemekten mekanikleşmiş bir sesle teşekkür ettin. Çatallaşmış sesimden bir şeyler sezer gibi oldun. Sonra orali olmadın. Okul forması içindeki yaramazlıkların, mahcup yüzün geldi aklıma. “Bu gül, o gonca mıydı?” diye düşündüm. Zaman, çam kozalakları gibi ayrı ayrı yerlere atmıştı sizleri. Tutunabileceğiniz bir toprak arıyordunuz. Kök salıp yeşerecektiniz. Aradan geçen yıllar saçlarımı ağartmış, yüzümün kırışıklıklarını çoğaltmış, beni başka biri yapmıştı. Yaka kartından adını okuduğumu sanmış, beni tanıyamamıştın. Gözlerimi üzerinden ayırmadığımı fark edince sen de gayriihtiyarî baktın, gözlerin bir an kayboldu derinlerde, sonra hemen toparladın kendini. Yıllar öncesinden gelen sesimi hatırlamıştın. Mahcup bir sesle: “Hocam!” dedin, özür üstüne özür diledin.

Her gelişimde ayaküstü konuşuyorduk. O gün arkadaşlarından açılmıştı konu. Zaman zaman karşılaştığımı, bazen onların aradıklarını söyledim. “Selma!” deyince dikkat kesildin. Yıllardır görüşmediğin sıra arkadaşının özel bir üniversitede burslu okuduktan sonra avukat olduğunu, ağır ceza hâkimiyle evlenip İstanbul’a taşındığını söyledim. Lisedeyken hiç ayrılmayacaksınız sanırdım. Yuavadan uçan kuşlar gibi birer birer dağıldınız. Umut doluydunuz. Cıvıltınız okul duvarlarından taşardı. Bir an önce okulu bitirip doktor, öğretmen, mühendis olmak istiyordunuz. Sen müzik öğretmeni olup türkü gibi bir hayatının olmasını isterdin. Hiç bitmeyen yaramazlıklarınızdan, boş derslerde sınıfı ayağa kaldırıp asık suratıyla müdürü sınıfa getirmenizden bahsettim. O günleri düşündün, daldın. Boynun büküldü. Okul bitince şartlar değişiyor, eşitlikler ortadan kalkıyordu birden. Olgunlukla “Nasip!” dedin. Onun adına sevindin. Yine de içinde belirsiz bir burukluk, yüzünde bir dalgınlık vardı.

Sohbet uzayınca patronun çatık kaşları düşüyordu aramıza. Senin için kaygılandığımı hissedince patronunun düşündüğüm gibi biri olmadığından, onun iyiliklerinden, babacan birisi olduğundan bahsettin uzun uzun. Pazar günleri birkaç saatliğine idare ettiğini, kasanın dibindeki domatesleri, fazla olgun-

laşmış çilekleri, tane tane kalmış üzümleri götürmene izin verdiğini anlattın. Ayda bir kasiyer değiştirmesine rağmen “Sen kanaatkârsın kızım, onlar gibi haftada bir gün izin, yerli yersiz zam istemiyorsun!” diyerek seni diğerlerinden ayrı tuttuğunu ekledin gurur duyarak. Kaygılarımı azalttığını sandım, kaygılarım daha da arttıkça.

Her görüşümde ben de eriyordum; ama her gün yine de geliyordum. O sabah kepenkler yeni açılmıştı. Güneş henüz düşmemişti içeri. Markete giriverdiğimde yerleri paspaslıyordun. Beni görmedin, kâğıt havluların arkasıydım. Aşyanından düşmüş, kanadı kırık yavru kuş gibiydin. Eğreti duruyordu paspas elinde. Beni görünce donup kalmandan, paspası saklamaya çalışmandan korktum. Alın teriyle çalışmak ayıp değildi; ama bir kız için yaptığın iş zordu.

Kasaya bakmanın, paspas çekmenin dışında yeri geldikçe koca koca bisküvi kutularını, kasa kasa meyve sularını, torba torba deterjanları da kamyondan marketin deposuna indiriyordun. Çoğu delikanlının dayanamayacağı işi, kendinden beklenmeyecek bir kuvvetle yapıyordun. Alnında ter boncuk boncuk birikiyor, elbiselerin toz içinde kalıyor, saçların darmadağınık oluyordu. Genç kızdın oysa. Hayallerin olmalıydı. O yükün altında ezilen bendim sanki. Okulda zorla yaptırılmaya çalışılan işe karşı çıktığın gibi burada da patrona dikleneceğini, bunu yapamayacağını söyleyeceksin sandım. Ama hiçbir şey demedin, şaşırđım. Hayat törpülüyordu sizleri.

Bunlar yetmezmiş gibi bir de markete gelen onlarca kibar müşterinin yanında bakışlarıyla sözleriyle seni rahatsız edenlerle uğraşıyordun. Orta yaşın üstündeki erkeklerin yiyecekmiş gibi bakmasından rahatsız oluyordun. Kimsele söyleyemiyordun. Patrona söylesen bir dert, eve söylesen başka bir dertti. Arkadaşların: “Boş ver, aldırma; zamanla alışırın!” diyorlardı. Kim bilir daha neleri içine atıyordun bu yaşta? Küçücük yüreğin nasıl kaldırıyordu bunları?

İdeallerini yitirmiş, umutlarını soldurmuş mezun olan arkadaşlarınla zaman zaman karşılaşıyorum. Garson, hostes, muavin olarak çalışıyorlar çoğunlukla. Birbirlerinize ne çok benziyorsunuz. Hayalleriniz kırılıyor hayatla yüzleşince. Yendiğimizi sanıyorsunuz yenildikçe. Şanslı olanlarınız o kadar azdı ki... İsteemediğiniz işte çalışıp isteklerinizi elde etmek o kadar zordu ki... Neden güzelliklerde sizin de hakkınızın olduğunu anlamıyordunuz? Biraz da suçlu biz değil miydik? Her sönen yıldız biraz da bizim eserimiz değil miydi? Azgın dünyanın dişleri öğütüyordu sizi. Bizse kahroluyorduk.

Her Şeye rağmen hayat devam ediyordu. Sabahın ilk saatlerinden itibaren akşama kadar yorulmak bilmez bir enerjiyle çalıŐıyordun. Çoğu zaman marketten geç ıkıyordun. Karanlığı yara yara gidiyordun. Eli ayağı eskisi gibi tutmayan annen baban kaygıyla bekliyorlardı seni. Çok katlı apartmanların bittiği yerden sonra geliyordun mahallene. Bir yıldız daha doğuyordu seninle birlikte. Yıllara dayanamamıŐ, kiremitleri kırılmıŐ, yan yatmıŐ evler karŐılıyordu seni. Bir ışığı daha yanıyordu seninle bu derme çatma evlerin. Dumanını tttrmek zordu bunların; her el, ocuk yaşta nasır tutmaya baŐlardı. Gndze inat gece tez geçerdi, sabah erkenden boŐalırdı mahalle; dağırlırlardı konfeksiyona, temizliğe, inŐaata. Mal birikir, kasalar dolar, binaların katları artardı; sahipleri biraz daha palazlanırdı. Geride st baş dökülen kadınlar, duvar diplerinde oturan ihtiyarlar, toz toprak içinde oynayan kavruk yzly çocuklar kalırdı. İçinden bir Şeyler kopardı.

Dünya böyle dönerdi. Nereden bilecektim o gün seni son defa gördüğümü, acının iime iŐlediđini. Gece yarısına doğru gelmiŐtim. Marketi kapatmak zerdiniz. Sadece tek kasiyer çalışıyordu, siz hesap veriyordunuz. Patronun bastırmaya çalıŐtıđı sesi birden yükseldi. Bir kamçı gibi indi yüzüne, hayallerine. Hesapta açık çıkmıŐtı; sulanıyordun, ağlıyordun. Babacan bildiğin patronun taş kesilmiŐti; laftan anlamaz, umursamaz birine dönmüŐtü. Dinlemiyor, kapıyı gösteriyor, bağırdıkça bağırıyor. Senden başka yüzlerce kişi talipti bu işe. Kapıyı çarpıp arkana bakmadan terk edemiyordun. Muhtatın, boyun eğiyordun. Herkes seyirci kalıyordu buna. GzyaŐını içine akıtarak eve doğru yürümeye baŐladın.

O gece gökyüzünde bir yıldız daha kaydı sessizce, mahallenizde bir ıŐık daha söndü seninle.

DİĞERLERİNDEN BİRİ

Zübeyde ANDIÇ

Yorgun kalabalıklardan geçip dolambaçlı yolları bazen yokuş aşağı koşarcasına bazen de yokuş yukarı nefesi kesilerek tırmanmış; küçümseyici bakışları, parfüm karışmış nefesleri geride bırakıp eve vardığında çocukları çoktan uykunun cazibesine kapılmışlardı. Bir süredir kendisine yük olmaya başlayan aksak ayağını sürüye sürüye kapıyı açıp içeri girdiğinde uyku bulaşmış gözleriyle karısı karşıladı onu. Her zamanki gibi hürmetkâr, her zamanki gibi sabırlı, her zamanki gibi sessiz bir yüzle gülümsedi kocasına. Bu damın deliğinde, başında kocasının olmasının verdiği huzurla ceketini alıp astı. Kocasının elindeki içini göstermeyen poşeti yarın da aç kalmama garantisıyla ve dilindeki binbir şükürle tezgâhın üzerine bıraktı. Çayın altını yaktı.

Kadın, çok uzun yollardan gelmişti bu şehre.

Gündüzü büyük gürültülerle uzayan, gecesi tekin olmayan seslerle çoğalan bu şehrin uykusu hiç gelmiyordu. Öyle ki gece ile gündüz arasındaki tek fark aydınlanan ve kararan bir gökyüzüydü. Gün boyu küçük bir pencereden içinde yaşayanların kaderini yansıtan evlerin arasında oynayan çocuklar, camdan cama gerilmiş iplerde yazgısını rüzgâra doğru savurup solgun renkli çamaşırları toplayan kadınlar, kapı önünde güneşe yüzünü dönmüş yaşlılar, sesleri sokaklardan taşan hurdacılar, çıkmaz sokağa girip çıkamayan sürücülerin dillerindeki türlü küfürler, suların motosiklet sesleri, hiç duymadığı dalgaların ihtimal ki kayalıkları döven öfkeli sesi... Hepsi kadının içinde çarpa çarpa büyüyordu. Yabancı olduğu bir dilde başka bir ülkeyi keşfeder gibi kelimelerden yeni bir dünya inşa ediyordu. Utangaç çocuklarının gölgesinde, her güne yeni anlamlar yükleyerek ve akıp giden hayatı bir ucundan yakalayacağı günleri düşleyerek geçiriyordu.

Adam, çok uzun yollardan gelmişti bu şehre.

Dağların karının yıl boyu erimediği, mevsimlerin bahar ve kıştan ibaret olduğu, bir sesle bembeyaz bir boşluğun içinde Azrail'in pusuya yattığı vadilerden, mayıs sonunda mor sümbüllerin önce çayırları sonra haneleri süslediği, ağustos sıcağında buz gibi suları avuç avuç içip rüzgârın kanadınca sürüklenildiği uçsuz bucaksız ovaları aşip da gelmişti. Koyunlarını otlattığı dağların eteklerinde gece gündüz onca yol tepmiş, yıldızlı gecelerde kıl çadırlarda sessizliğin türküsünü dinlemişti yıllarca. Şimdi geldiği bu yaban elde nefes almak için oturabileceği bir düzlük bulamıyor, kuş cıvıltılarına karışmış bir sessizlik duymıyordu. Tarif edemediği kokulardan çekip aldıklarıyla yeni hayatının her gün bir parçasını tamamlıyordu. Çocuklarına oyuncaklar, karısına şehirli kıyafetler hatta bazen yapma bile olsa çiçekler getiriyordu.

İlk zamanlar evim dediği bu barakaya ulaşması çok zordu. Birkaç defa kaybolmuşluğu da vardı. Fabrika işçilerinin işten çıkma ve eve ulaşma saatini artık tutturabiliyor, tükenmiş bakışlarla elinde bir torba eve dönebiliyordu. Şehrin kendine tutunma şansı vermesine içten içe seviniyordu ama Munzur Dağı'nın eteklerinde bıraktıklarını hatırladıkça da üzülyordu. Tepesine silelenmiş kar ile köyünün sessizliğine ortak olan bu dağın koynundan nice çiçekler devşirmişti bahar aylarında. Doğduğu toprakların kokusunu, kendi içindeki seste durultup kulağına yerleştirdiği sessizliğini, harabe mezarlar arasındaki şefkati özlüyordu. Hatırladıkları, tanımadığı bu şehirde yol arkadaşlığı ediyordu kendisine. Ama ne yapsa da yüreğindeki yangını, memleketinden getirdiği türküler bile dindirmiyordu.

Kadın, içi görünmeyen poşetten çıkardığı zeytin ve peynirden bir parçayı tabağa koydu. Siyaha doğru renk değiştirmeye başlayan çayı doldurup tepsiyi kocasının önüne bıraktı. Adam, çocuklarının rızkından çalışmış duygusuyla utana sıkıla uzandı tabağa. Gündüzden kalma, kireçli sudan tadı iyice acılaştırmış olan çayı yudumladı bir taraftan da. Karısının gözlerine bakacak oldu. Cevabını veremeyeceği sorulardan korkup bakışlarını çevirdi odanın diğer ucuna. Koyun koyuna yatan çocuklarını gördü. Kadın, kocasına işlerinin nasıl gittiğini soracak oldu, vazgeçti.

İki sessiz baş, çocuklarının ayak ucundaki minderde uzak iklimlerden kalma yazgılarını okudular sessizce.

Adam, önce on yedisinde telli duvaklı aldığı Berfin'in dalgalı saçlarında yirmili yaşlarındaki delikanlılığını; sonra da hanesinden taşan yokluk içinde, şu üç sabinin gözlerine bulaşmış garibanlığı gördü. Dolaşan diline rağmen büyük şehrin arka sokaklarında kendisine derme çatma bir dünya kurduran memleketlisi Devran'ın tanışıklığına sevindi. Şehirdekilerin doymak bilmeyen midelerinden ve göntüllerinden geriye kalanlarla yetiniyordu. Çeşit çeşit plastik bidonlar, karton kutular, ne işe yaradığını bilmediği rengârenk cam şişeler, kedi ve köpeklerin salyalarıyla ıslananlar arasından el yordamıyla ayırdıklarını satıp şehrin arka sokaklarından yirmi lira ile dönmeye razı olduğu günler çok olmuştu. Böyle günlerde ağrıdan iyice şişen bacağına çeke çeke evin yolunu tuttuğunda taze bir umut belirliyordu dudaklarının kenarında. Karısı işte bu umudu, kocasının dudağının kenarında görebilmek için bekliyordu bu evde. Hem de ne iş yaptığını bile sormadan.

Adam, her sabah erkenden evden çıktığında karısı onu bir plastik fabrikasına uğurladığını düşünüyordu. Çünkü susmayı unuttukları bir akşam, plastikleri seçip bir yere götürdüğünden bahsetmişti. Belli ki fabrikanın ürettiği plastikleri dağıtma işini ona vermişlerdi. Bu yüzden ayağının ağrısı bu kadar artmıştı. Akşam eve döndüğünde yüzündeki ve ellerindeki yağsı kir, fabrikanın isinden kalmış olmalıydı. Elbiselerine sinmiş ekşi koku, yağ ve ter kokusuydu. Biraz da her gün soluduğu, genzini yakan, içinde insanı gibi binbir çeşit şeyi barındıran şehrin kokusuydu bu.

Berfin öyle sansın istedi adam, çocukları öyle bilsin. Kimsenin aksayan ayağıyla, dolanan diliyle ve geldiği uzak iklimlerin kokusuyla kendisine iş vermediğini karısına söyleyemedi. Aslında birkaç kez denedi ama diyemedi. Renkli bir camın arkasından izledikleri hayat, yanı başlarında akıp giderken onlar sadece bekliyorlardı. Denizi olan bu şehirde denizi görüp denizin kokusunda sarhoş olan insanlar gibi martılara simit attıkları günleri görmek istiyorlardı.

Adam, doğduğu topraklarda bir ceylan ürkekliğinde yaşamak zorunda bırakan kavgaları unutmak, karısını ve çocuklarını silah sesleriyle bölünen uykulardan uyandırmak istiyordu. Genzindeki barut kokusunu giderecek çiçekler koklamak istiyordu.

Sabahın alaca karanlığında, şehrin sesini yuttuğu horozların ikinci ötüşünde yokuş aşağı iniyordu. Yazgısı gibi evleri de derme çatma olan insanların atacak-

ları bir şey olmayan çöp bidonlarının yanından her geçişinde etrafını mesken tutan köpeklerin açlığından ürküyordu.

Rengârenk caddelere ulaştığında yanından akıp giden hayata göz ucuyla bakıyor; yanından koşturarak giden insanların telaşını merak ediyordu. Varlığından haberdar olmayan insanları gördükçe işini daha rahat yapacağını düşünerek seviniyordu. Burada her sokağın her mahallenin her çöp bidonunun bir sahibi olduğunu sonradan öğrenmişti. Bir keresinde dayak yemekten sonra kurtulmuştu. Başını kaldırıp yüzündeki derin bir yara izinden karanlık geçmişini okuduğu, yapış yapış bir sıcakta göğsündeki kılları kaşıyan Dizdar'la göz göze geldiğinde suçlu bir çocuk çaresizlikle kalmıştı da Devran kurtarmıştı onu. Şehrin görünmeyen gecesinde ve gündüzünde ayrı bir düzen vardı. Kendinden önce bu şehrin ekmeğini yiyip suyunu içen Devran öğrenmişti bunu ve tutunmuştu şehre. Şimdi sadece Devran'ın gösterdiği yerlerde dolaşıyordu. Şehirde kendisine yardım eden birini tanımanın verdiği rahatlıkla bir o kadar da çaresizlikle onunla çalışmaya başlamıştı. Topladıklarını onun gösterdiği yere götürüyor; kazandığının yarısını da ona veriyordu.

Sabahın erken saatlerinde başlayıp akşama kadar iki demir çubuğa geçirilmiş koca çuvalı belirlenen sokaklarda taşımak zordu. Hele arabayı zabıtaya kaptırma fikri, ağır bir yükü onun için. Arabayı zabıtaya kaptıran gencecik çocuğu gözlerinin önünde tekme tokat dövdüklerinde işini kaybetme korkusuyla ürpermişti. Şehri temizlemek, üstüne bir de dayak yemek; akıl alacak şey değildi.

Uzaklardan gelen ezan sesini duyduğunda çuvalı tarttırıp boşalttı. Şehrin tüm kokusunu içine çekmiş olan elbiselerini duvara astı. Devran'dan aldığı elli liranın sevinciyle indiği sokağı kesik adımlarla çıktı. Caminin şadırvanında elini yüzünü yıkadı. Islak ellerini saçlarında gezdirip kafasını kaldırdığında güneşin son ışıkları gözlerinin içinde parladı. Yokuş aşağı inen dar sokaklardan geçip deniz kıyısına indi.

Gün boyu bütün gücünü emen asfalta karşı güç toplamak ve gerçekte de tam doymayan karnını biraz da olsa bastırmak için simit aldı ve denize karşı oturdu. Kıyıya çarpan dalgaların çıkardığı köpüklerin kabarcıklarında güneşin akşama dönen yüzünün ışıltılarını hayranlıkla izledi. Uzaktan geçen büyük gemilerin kendi kendine homurdanmasına kulak kabarttı. Kocaman gemilerin suyun üstünde batmadan gidebilmelerine bugün de hayret etti. Simidin son parçasını da deniz kenarının daimi üyelerine attı.

Gözü kıyıya vuran plastik şişelerdeydi. Sebepsiz bir sevinçle hemen oracıkta eğilip toplamak ve torbasına doldurmak istedi. Yol boyu yürüyen kadınların, adamların, çocukların rengârenk elbiselerini, yeni yeni ayakkabılarını görüp başını döndüren parfüm kokularını alınca vazgeçti bu düşünceden. Başını çevirdiğinde ne sattıklarını tam olarak bilmediği seyyar satıcıları, mendil ve su satan kavruk yüzlü küçük çocukları gördü. Bisiklet sürenler, çocuğunu bir pamuk şekerinin yumuşaklığında susturanlar, derdini söylediği denize karşı büklüm büklüm dumanlar savuranlar, bastonuna yaslanıp geçmiş günlerin yasını tutan yaşlılar, kimsesizler, denizin üstünde kanat çırpan beyaz lekeler hatta bayram yerine giden çocuklar gibi süslenmiş köpekler... Hepsiyle birlikte oradaydı. Fabrika işçilerinin çıkış saatine kadar bu kalabalığın içinde kendi sesini, memleketini geride bırakıp buralara gelmesine sebep olan sessizliği duymak, öyle boş boş, anlam yüklemeyen oturmak istedi.

Arkasından gelen kavga sesiyle irkildi birden. Yıllardır genzine yapışıp burundan gitmeyen barut kokusunu yeniden alma korkusuyla yerinden kalktı. Kendince hızlı ama gerçekte küçük küçük adımlarla oradan uzaklaştı. Her gün gelip soluklandığı bu yerden hızla çarpan kalbinin ritmini adımlarına uydurmayarak çalışarak kendine işaret bellediği dükkânlara, apartmanlara baka baka kaçtı.

Eve yaklaştığında köşedeki bakkaldan ekmek ve çikolata aldı. Bahçe kapısının sesiyle cam önünde bekleyen üç çift göz evin kapısında belirdi. Bacaklarına sarılan küçük ellerin sıcaklığıyla bir süre eşikte soluklandı. "Baba çalıştığın fabrika çok uzakta mı? Bizi de bir gün oraya gezmeye götürsene." dedi en küçüğü.

Adam bir suçlu gibi susup kapattı kapıyı.

BABA

Ayşegül SEZEK

Adı yok sensizliğimin, gidişinin bir adı olmasın ne olur? Sen gittiğinde henüz on bir yaşında olan kız çocuğunun kalbindeki boşluğun adı yok.

Tam on sekiz yıl önce bugün, bu saatlerde yükünü alıp bomboş bıraktın içimi. Göçünü kalabanı toplayıp taşındın bilmediğim başka âlemlere. Sana sarılmak, dokunmak, sesini duymak, varlığını duyumsamak hislerinden mahrum kaldım. İçim senli anılarla areste artık.

On sekiz yıl önce bugün, bu saatlerde ev kalabalıktı, ben yalnız kaldım. Kolsuz kanatsız kaldım, kimsesiz kaldım. Çocuk yüreğim, okunan selânın ardından tekrarlanan adını duyunca, acıyla büyüdü birden. Hayatı anlamak işte bu kadar erken.

Gidişinin bir adı olmasın ne olur? ‘Ölüm’ demeye dilim varmıyor yaşadığım bu acı gerçeğe. Kavuşmaya dair umudum, geleceğinin ümidi, özlemimin geçeceğinin gerçeği yok. Yok oldu sana dair somut olan ne varsa. Anılar var, sevgin var, hasretin var, boğazımın düğümü, gözümün ara ara akan yaşı var kimseler görmeden. İyi misin gittiğin yerde bir bilsem?

‘Ölüm’ demeye dilim varmıyor, ‘gitmek’ diyorum ben ama giden de gelmiyor. Gidişinin adını bir türlü koyamıyorum. Gidişinin bir adı olsun istemiyorum. Kalbim göçebe çadırı gibi; rüzgâr alıyor, yağmur değişiyor üşüyorum baba. Sen benim korunağım, çatım, sağlam duvarlarım, kırk kilitli kapımdın. Evim, ocağımdın.

Gidişinin bir adı olmasın, umuda çırpınan kuşlar gibi çırpınıp yorulsun yüreğim. Gittiğine inanmayayım, her an çıkıp gelecekmişsin gibi bekleyeyim seni, beklemekten yorulayım; yorulmaktan, beklemekten bıkmayayım.

‘Yetim’ derler ya babası olmayana, demesinler. Sensizliğimin bir adı olmasın ne olur? ‘Gitmek’ diyeyim ben, ‘gitmek’; babam gitti benim ama gelemeyecek. 12.12.2017

‘HÂK’İKİ DOST

Güven ZORLU

Toprak...

Coğrafyada, bitki örtüsünün beslendiği kaynakların ana deposu.

Tarihte, vatan yapmak için uğruna can verip kan dökülmesi gereken yerdir.

Sözlüklerde, yer kabuğunun yüz kısmı, üzerinde ekim yapılan arazi gibi tanımlar yapılır onun için. Ama toprak, en güzel ifadesini bulmak için onu beklemiştir. O, toprağı görmese de bu toprakların gördüğü en güzel tanımları yapmış toprak için, “Sadık Yarı” bellemiştir kara toprağı.

Anadolu’da aşıklık geleneğinin son büyük halkalarından olan Aşık Veysel’in büyüklüğü toprağı işleyişindedir. Toprağın filozofudur o. Toprak, birçok şiire zemin olmuş veya dizeleri arasına serpilmiştir lakin hiçbir şair ona bu kadar sağlam kökler salamamış, onu bu kadar derinden duyumsamamıştır. Anadolu insanında ‘topraktan geldik, toprağa döneceğiz’ inancı hakimdir de Veysel, sanki bu devridaimi ispat için gelmiştir cihana. Ona hak ettiği kıymeti vermek, özünü özüne katmak için. Annesinin, koyun sağmadan gelirken kendisini dünyaya getirdiği yerde defnedilmek istemesi de dünya adına onu karşılayan toprak dostuna hasretinin ve vefasının bir göstergesi değil midir? (Kolun açmış yollarımı gözlüyor, benim sadık yarım kara topraktır.)

Aşıklar yatağı Sivas topraklarında, 19. yy sonlarında başlayan hayatında, kendi ifadesiyle “Talih, çile, kader sözü bir etmiş” dünyasını karartmış, yokluk ve yalnızlık peşini bırakmamıştır. Tâ ki rüştünü ispat edip memlekete adını duyurana kadar. Ama o, başına gelen şerleri hayra yormuştur hep. Çocuk yaşta başına o felaket gelmese o da köylüleri gibi kara sabanla işleyecekti toprağı veya

kendi ifadesiyle çobanlık yapacaktı. Dolayısıyla gözlerinin içe dönmesi, görüş bakımından güçlendirmiştir Veysel'i, ona gönül gözüyle bakmasını sağlamış ve ona olan muhabbetini benzersiz ifadelere dönüştürmesine vesile olmuştur. Yaşadığı her olumsuzluk, onun felsefesini olgunlaştıran bir halka olmuştur adeta:

Anlatmam derdimi dertsiz insana
Dert çekmeyen dert kıymetin bilemez
Derdim bana derman imiş bilmedim
Hiçbir zaman gül dikensiz olamaz.

1944 yılında, Ahmet Kutsi Tecer aracılığıyla usta öğreticilik yaptığı Çifteler Köy Enstitüsündeki bir sohbet sırasında gelen ilhamla yazdığı 'Kara Toprak' şiiri, hem Veysel'in sanatının zirvesi hem de Türk edebiyatının mihenk taşlarından biridir. Bu şiirde Veysel, insanlık tarihini özetlemiş (Âdemden bu deme neslim getirdi), toprağın insana saygısını teşhis etmiş (Her gün beni tepesinde götürdü), ondaki hoşgörüyü (İşkence yaptıkça bana gülerdi), cömertliği (Bir çekirdek verdim dört bostan verdi), şefkat ve merhameti (Bütün kusurumu toprak gizliyor) Yunus'tan devraldığı sadelik ve derinlikle dile getirmiştir.

Yıllar önce okulumda yaptığım şiir dinletilerinden birinin konusuydu Aşık Veysel. Ama öncesinde de hakkında çok şey okumuştum ve hatta duymuştum. Duymak derken, öyle alanımız gereği edindiğim bilgileri kastetmiyorum. Dede-min anlattığı ve Veysel'in Anadolu gezileri sırasında uğradığı bizim köyde yaşanmış bir anı mesela: Köyümüzdeki ilkokulun iki sınıfından birinde toplanıyor köy halkı, Aşık Veysel'i görmek için. Köy halkından kasıt, ağırlığını yaşlıların oluşturduğu erkekler tabi. Sohbet devam ederken dışarıda bekleyen kadınlardan birkaçı meraklarını yenemeyip sınıfın açık duran kapısından, içeri girmek istiyorlar. Onlardan biri köyün ileri gelenlerinden 'Hıllık'ın karısı. Teyzeyi görünce Hıllık kızıyor, bu kadar erkeğin içinde ne işin var diye. Veysel, durumu anlıyor ve nükteli bir ifadeyle tatlıya bağlıyor: "Hıllık Ağa, senin karını bu köylü zaten görmüştür, ben de bakarsam iki gözüm kör olsun!"

Dinleti için hazırlık yaparken Aşık Veysel'in yaşadığı toprakları yakından görmek, müzeye dönüştürülen evini gezmek için Sivrialan'a (Sivas-Şarkışla) yapacağım küçük geziye kendileri de öğretmen olan eski öğrencilerimden ikisini davet etmiştim. Müzeyi, torununun oğlu Mustafa'yla gezdik, akrabalarıyla

konuştuk; mezarını ziyaret ettik, kendi yetiştirdiği ve köydeki ilk meyve bahçesini dolaştık. Veysel'in, mezarının üstüne taş, beton, mermer tarzı bir şey konulmamasını vasiyet etmesi, "Ben öldükten sonra toprağım, milletime hizmet etmeye devam etsin. Üstüme taş koymayın ki toprağında ot bitsin, çiçekler açsın. Onlardan koyun-kuzu yesin et olsun, süt olsun; arı götürüp bal yapsın." demesindeki manayı sonradan daha iyi anladığını itiraf eden gezideki öğrencilerimden biri, meğer ne büyük adammış Veysel, diyor.

Aşık Veysel hayatı boyunca, toprakla insanın bağı üzerinde durmuştur. İnsanların yaşamda acı çekmeden "öz"e ulaşamayacaklarını düşünür ve şöyle der: "Farz edin ki içinde cevher olan bir dağ var. Dağın cevherini meydana çıkarmak için onu kazmak, yaralamak lazım. Aynı şekilde insan da büyük ızdıraplar ve yaralara maruz kalırsa o da 'eğer varsa' cevherini meydana çıkarır."

Çok sevdiği vatanına hizmet için askere gidememesi, içinde bir ukde olarak kalmış ama o da hizmetini saziyla yapmıştır. Memleketimizin buhranlardan geçtiği 1960'lı yıllarda sazını-sözünü birlik ve beraberliğin hizmetine vermiş, dönemin Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel hislerini: "Herkes sizin gibi görse memlekette kötülük kalmaz." diye dile getirmiştir. 1965'te Meclis, özel bir kanunla: Anadilimize ve milli birliğimize yaptığı hizmetlerden dolayı Aşık Veysel'e maaş bağlamıştır.

Aşık Veysel'in "Sen bir ceylan olsan ben de bir avcı" adlı şiirinde geçen "Kuş olsan da kurtulmazdın elimden, eğer görse idim göz ile seni" dizelerinden çok etkilenerek küçük yaşlarda olmak istediği mesleği seçen Göz Hekimi Prof. Dr. Sait Eğrilmez, Aşık Veysel için yazdığı şiirde ona şöyle sesleniyor:

Sesin duyduğum Veysel dengin aradım
Sözünün üstüne söz bulamadım
Görmenin ilmüne ömrüm adadım
Veyselce gören bir göz bulamadım

Son dönemlerinde ziyaretine gelen Sivas valisinin anıt mezar vaadine karşılık:

"Mezarımın üstünü taşla, mermerle kapatmayın. Yağmur yağar ot olur, koyunlar yer süt olur, kuzu emer et olur, vatana hizmet olur." derken toprağının

canlı kalmasını kastetmiş olmalı ki toprak ananın onu kucakladığı gün, tabiatın yeniden canlandığı bir nevruz günüydü. (21 Mart 1973)

Aşık Veysel'in yaşamını özetlemek gerekirse hemşehrisi Erdoğan Alkan'ın şu betimlemesi en güzel cümleleri oluşturur: *"Kızılırmak soru işaretine benzer. Zara'dan doğar, Hafik ve Şarkışla'dan sonra Sivas topraklarını terk eder. Bir yay çizip Kayseri'yi, Nevşehir'i, Kırşehir'i, Ankara'yı ve Çorum'u sular, Samsun'un Bafra ilçesinde denize dökülür. Aşık Veysel'in yaşam öyküsü Kızılırmak gibidir. Bir ucu Bafra'dadır, bir ucu da Zara'da. Bafra'ya dek uzanan acılı bir yaşam Zara'nın doğusundaki Kızıldağ'ın gür sularıyla beslenip sona erer."*

İki kapılı han'ın giriş kapısında ona kollarını açan, 'uzun ince bir yolda gündüz gece giderek yetiştiği menzilde' yine aynı yerde ona 'kolun açmış yollarını gözleyen' sadık yârine, hâk'ine kavuşmuştur. Gizli dertlerini anlattığı, bebe gibi kollarında yaylattığı, sesini sesine kattığı ve hatırasını emanet ettiği hakiki dostunu dünyada bırakarak...

**Aşık Veysel'in 45. ölüm yıl dönümü anısına.*

AVRUPA ŞAMPİYONU MİLLİ GÜREŞÇİMİZ RIZA YILDIRIM İLE GÜREŞ SPORU ÜZERİNE SÖYLEŞİ...

Konuşan: Filiz YAVUZ

Sevgili Rıza YILDIRIM, bize kendinizden bahseder misiniz?

1987 yılında Turhal'da doğdum. Evli ve 2 çocuk babasıyım. İlkokulu Turhal'da okudum. Ortaokul ve liseyi güreş okulunu kazandığım için Tokat'ta okudum. Bu arada okul yaşamında güreşe yönelmemle ilgili bir açıklama yapmak gerekirse güreşe şöyle başladım: Bizim sülalede herkes güreşle ilgilenir. Güreş dedelerden gelen bir meslektir. Dolayısıyla henüz büyümeye başladığım zamanlarda bile bizi, aile büyükleri güreştirirdi. O şekilde heveslendim zaten. O dönemlerde ben, dünya sadece güreşten ibaret sanıyordum. Sonrasında üniversiteyi Samsun 19 Mayıs Üniversitesinde bitirdim. Şu anda da Bursa Büyükşehir Belediyesinde güreşiyorum ve beden eğitimi öğretmenliği yapıyorum.

İlk kez 17 yaşındayken Yıldızlar kategorisinde Avrupa şampiyonu olmuştum. Daha sonra da Gençler kategorisinde Avrupa şampiyonu oldum. Sonrasındaysa büyükler Avrupa ve Dünya Şampiyonalarında madalyalar kazandım. Yine bu sene de yapılan büyükler serbest güreş 97 kilogramda Avrupa şampiyonu oldum ve hala da güreşe aktif olarak devam ediyorum.

Peki, güreşe başladığınızdan beri aldığınız madalyalar, başarılar bunları sayabilir misiniz?

Sayamam ki çok uzun sürer. Hani yanlış anlamayın. Çok önemli şeyler değiller zaten. Kısaca belli başlılarını istediğiniz üzerine sayayım. Gençler kategorisinde pek çok madalya aldım. Yıldızlar kategorisinde ilk Avrupa şampiyonluğuyla başlamıştım zaten. Akdeniz Oyunları'nda şampiyonluklarım var, Üniversiteler Arası'nda dünya ikinciliğim oldu, en son da Büyükler Avrupa Şampiyonası'nda Avrupa şampiyonluğum var.

Güreşe başladığınız o ilk çocukluk yıllarında profesyonel olarak güreş yapmayı hedeflemiş miydiniz?

Başka bir şey bilmiyordum ki zaten. Ya da şöyle anlatayım: Siz bu soruyu sorunca aklıma çocukken oynadığımız bilye oyunu geldi. Ben, bir oyun oynadığım zaman onu abartmayı seviyorum. Arkadaşlarım yanımdan gittiğinde bile ben o bilyelerle tek başıma oynamaya devam ederdim. Karşıya bir bilye dikerdim. Bunu 10 atıştan mesela beş defa vurursam güreşte şu kadar olimpiyat, dünya ya da Avrupa şampiyonu olacağım, diye içimden geçirirdim. O bilyeyi vuramazsam da çok zoruma giderdi. Oyunda bile güreşi düşünürdüm. Hatta küçükken izlediğim bir dünya şampiyonası müsabakası esnasında Harun DOĞAN'ın hakkını yemişlerdi ve bu yüzden de Dünya şampiyonu olamamıştı. Ben hüngür hüngür ağlamıştım. Hala da aklımdan çıkmaz. Yani benim aklımda hep şampiyonluk vardı ama ben şöyle bir şey de yaşadım. Avrupa Yıldızlar şampiyonu olduktan sonra neden bilmiyorum, ben bu işten usanmaya başladım. Hani çocukken elinizde Tetris oyunu vardır, ilk başta çok zorlanırsın ama dersin ki ben bu işin sonunu getiririm ama sonra bakarsın ki bölümleri çabuk çabuk geçiyorsun. Bende de buna benzer bir his oluştu. Bu işin sonu sanki gelmişti. Dahasını da getiririm ama artık usandım hissiyatı içine girdim. Bıkkınlık, 17 yaşından 25 yaşına kadar sürdü. Bu süreçte güreşle ilgilenmeye devam ettim ama profesyonel anlamda değil. Yine de bu seviyelere geldik. Tabii bazen diyorum ki; böyle bir dönem geçirmesem çok çok daha farklı olabilirdim.

Yani hala büyük hedeflerimiz var ve çalışmaya devam ediyoruz, diyorsunuz. Peki, bundan sonraki hedefleriniz neler?

Yine Avrupa Şampiyonası ve Dünya Şampiyonası var. Buralarda önce şampiyon olmak ya da en azından ülkeme madalyalar getirmek istiyorum ama şurası da var ki bazen alanınızda çok iyi olabiliyorsunuz, hatta çok üst düzeyde de olabiliyorsunuz ama şampiyonluk nasip olmuyor. Bazen bir müsabakada buradan madalya bile alamam diyorsunuz ama bir bakıyorsunuz şampiyon olmuşsunuz. Yani bu işte şu var: Çıktığınız bütün maçları; final maçı gibi düşünüp kimseyi, hiçbir rakibinizi gözünüzde büyütmeden, savaşarak oynamanız lazım. En kötü maçta bile bu benim final maçım gözüyle yaklaşmanız lazım. Rakibinizi ne gözünüzde büyüteceksiniz ne de küçümseyeceksiniz."Bu benim ölüm kalım mücadelem!" her maçta böyle bakıp konsantre olmak lazım.

Güreş bireysel bir spor ama bireysel çabalarla yürütülebiliyor mu? Farz edelim ki benim oğullarımdan biri güreşe hem yetenekli hem de ilgili. Sadece kendi bilgisi ve yeteneği bu alanda başarılı olmasına yeter mi?

Aslında bu konu oldukça uzun konuşulması gereken bir konu. Ben size şöyle bir örnek vereyim: Hiçbir zaman, en azından güreşte, bir şampiyonun oğlu şampiyon olmamıştır. Aslında belki de babası istemiştir, benim oğlum da benim gibi bir şampiyon olsun ama benim gördüğüm o ki sadece tırnaklarıyla kazıyan insanlar bir yerlere gelebiliyor. İlgi, yetenek yetmiyor. Hırs, azim ve dayanma gücü; hepsinden önce kendini adayış şart. İşte bence Allah bir insanın gönlüne böyle bir amacı düşürünce siz çabalıyorsunuz, birileri de elinizden tutunca ancak o şekilde bir yerlere gelebiliyorsunuz. Önce her şey kişinin kendisinde başlıyor elbette. Bu yönüyle de bireysel çabalar çok önem kazanıyor. Biraz önce bahsettiklerimiz yani. Mesela, çalıştığınız hocanın eksiklikleri var ama siz çok isteklisiniz. Hocanın gösterdiklerinin üstüne kendi çabanızla çıkabiliyorsanız, işte o zaman şampiyon olabilecek ruha sahipsiniz demektir. Hele günümüzde internet dediğiniz engin bir ortam var ki ister oradan ister gittiğiniz müsabakalardan yeni bir oyun görürsünüz. Onun üstünde çalışırsınız. İstedikten sonra kendinizi geliştirebilme fırsatlarını yakalayabilirsiniz. Şampiyon olursun ya da olmazsın, bu bir yerde benim inancıma göre kaderi ilahi ama en azından işini üst düzeyde yapabilirsin. Yani güreş bireysel bir spor olduğu için kişisel azmin ve hırsın yeri büyük ve emin olun güreş gibi bir sporu yapabilmek için çok sevmeniz gerekir. Bir kere çok acı çekiyorsunuz; kaslarınız ağrıyor, ciğerleri-

niz şişiyor, eklemleriniz inciniyor. Hatta kırıkdağların kırılıyor. Bütün bunlara rağmen bırakmadan; biraz daha, biraz daha diyerek gözünün önüne şampiyonluğu da getirerek çalışmak gerekiyor.

Biraz önce sizin de belirttiğiniz gibi güreşçilerin kulak ve burun kırıkdağlarının kırılması, şeklen deforme olması, eklem çıkmaları gibi çok sık rastlanan hatta sıradan sayılan sağlık problemleri var. Bunlarla başa çıkmak zor olmuyor mu?

Bu bahsettikleriniz küçük yaşlarda daha zor geliyor insana. Günlerce, hatta bazen aylarca ameliyat ile uğraşıyorsun. Bu işi çok sevmeden katlanmak mümkün değil. Zira sevmeyen birine dünyaları verseniz bu bahsettiğimiz eziyetlere katlanamaz. Bir de şu var, güreş genellikle Anadolu insanının gariban kesiminin ilgilendiği bir spor durumunda. Biraz mal varlığı olan hiçbir aile, çocuğunun bu güçlülere katlanmasına tahammül etmiyor. Örneğin ben çocukluğumdan beri bu işle ilgileniyorum, merdiven altı tabir edilen yerlerde çalıştık. Buralara çocuğunuzu göndermezsiniz. Pis, sağlıksız, zor yerlerdi buralar. Bugün emin olun ben bile o dönemlerde çalıştığım ortamlara kendi çocuğumu göndermem.

Peki, ülkemizde güreş hak ettiği ilgiyi görüyor mu?

Kesinlikle görmüyor. Türkiye'nin aldığı 35 tane Olimpiyat madalyası varsa bunun 30 tanesi güreşten çıkmış. Bu açıdan baktığımızda gerekli ilgiyi görmediğimizi de fark edebiliyoruz. Bu bizim Güreş Federasyonumuz açısından da bir sorun. Federasyonun başına geçenler; güreşin tanınması, sevdirilmesi açısından gerekli açılımları yapmıyorlar. Cumhuriyetin ilk yıllarında hatta benim çocukluğumda güreşe farklı bir ilgi vardı. Bu altın yıllar, ne yazık ki geçmişte kaldı. Bugün artık sıradanlaşmış bir şey. Bu doğrudan devletle ya da belli bir şahısla ilgili değil. Tamamen kendi federasyonumuzun bu yönde gerekli adımları atamamasıyla ilgili bir durum. Her gelen kendi şahsi çıkarlarının derdine düşmüş. Bu iş bu yüzden bu durumlara gelmiş.

Güreşten bahsederken ata sporumuz, milli sporumuz, diyor mangalda kül bırakmıyoruz ama şampiyon olduktan sonra sokaktan geçerken tanınan tek bir güreşçimiz yok, karşılayan basın ekibi yok. Çalışma şartları kötü. Mesela bir Rus güreşçiye sağlanan şartlara bakın.

Bakın ben de size şunu söyleyeyim: Amerika'da şu anda güreş zorunlu ders olarak liselerde uygulanıyor. Rusya'da Dağıstan, Çeçenistan, Oset-

ya bölgesindeki güreşçiler başarılıdır. Rusya içinde daha çok onlar güreşir. Gürcistan'da o kadar seviliyor ki orada seyircileri uzaklaştırmak için polisler köpekleri kullanıyor. Bu durum İran'da da böyle. Tabii buralardaki sporcular daha profesyonel şartlarda, doktor kontrolünde, her tür imkân sağlanarak çalışıyorlar ve böylece başarılı oluyorlar. Yani hiçbir şey tesadüf değil. Bakın Türkiye'de ise güreş okulları var ama kapanmak üzere. Güreşin kilit yerleri var. Mesela Tokat, Erzurum, Çorum, Amasya vesaire vesaire... Buralar güreşi çok seven ve kültürel olarak da yakınlığı olan yerler ama buralardaki güreş okulları bile kapanmak üzere ya da kapanmış. Buralara atanan antrenörlerin büyük bir çoğunluğu teknik başarısından dolayı atanmamıştır. Her güreş yapan adam antrenörlüğü yapamıyor ama güreş antrenörünün de mutlaka başarılı bir güreş geçmişi olması lazım. Önce bu ayrımın yapılması gerekli. Bu konuyu deşecek olursak mesele çok uzar. Mesela Türkiye, Avrupa ya da dünya şampiyonluğu kazanmış bir güreşçiyi kaldırıp bir kenara atmaktansa güreş antrenörü olarak değerlendirse çok daha doğru olur. İşi ehline teslim edecek olursak emin olun, sadece bu bile yeterli olur. Türkiye'de güreşi halk seviyor, ilgileniyor da. Mesela şuradan geçen sıradan birini, bir dedeyi çıkartın o bile güreşir ama yabancı bir ülkede bunu göremezsiniz. Neredeyse bizim genlerimizde var.

Peki, tüm bunlara rağmen gençler neden güreşe ilgi göstermiyor?

Bak şimdi, genç televizyon seyrederken bir futbolcuyu görüyor; adam altın da ciple geziyor, gün içinde kameralar da onun peşinde geziyor. Bu popülerlik elbette ki çocuğu daha fazla cezbediyor. Futbol kendi içinde bir sektör haline gelmiş, kimsenin futbola destek vermesine bile gerek yok. Elbette ki çocuk için cazip olan futbol oluyor. Dünya şampiyonu olmasına rağmen tanınmayan güreşçi yanında; şampiyon olamamasına rağmen tanınmış, üstelik de üst yaşam koşullarını sağlamış bir oyuncu var. Düşünün siz hangisiyle ilgilenirdiniz? Yanlış anlaşılmasın, futbola karşı değil söylediklerim. Güreşin tercih edilmemesine dair sadece basit bir kıyaslama yapıyor ve tespitte bulunuyoruz.

Güreşle ilgilenen bir genç nasıl hazırlanmalı?

Öncelikle aklında sadece şampiyonluk olması lazım. Her şey bir hayalle başlar. İnsanın hayal etmediği bir şeye ulaşması mümkün değildir. Bir güreşçinin daha çocukken hatta yürümeye başladığı o ilk yıllarda bile belirlenmiş hayali bir hedefi olmalı. Ta oradan başlamalı. Dışarıda sosyal bir hayatı olamaz çünkü

güreş ağır bir spordur. Okuluna gider. Zaten onu okul yeterince yorar, gelir antrenmanı yapar, evine döner. İyi beslenir, dinlenir ve zihinsel antrenman yapar. Zihinsel antrenman çok önemlidir Ben bugün rakibime bu oyunu yaptım, o karşılığında bunu yaptı. Başka ne yapabilirdim, karşımdaki ne yapabiliirdi? Kolu nasıl tutarım? Bacağı nasıl tutarım? Eksik taraflarım nelerdir? Sürekli bunları hayalinde canlandırmalı, zihnini her tür oyuna ve güreşin sürprizlerine hazırlamalı.

Özel kurum ve kuruluşlar gerekli desteği veriyor mu? Pek çok spor dalına sponsor olan, maddi destek sağlayan kurumlar var. Güreşte de böyle bir durum söz konusu mu?

Ne yazık ki güreş özel kurum ve kuruluşlardan hiç destek görmüyor. Bazı belediyeler belediye başkanları, spora ya da özellikle güreşe ilgisi nedeniyle yani şahsi birtakım sebeplerle güreşi ve güreşçiyi destekliyor. Mesela en iyi kulüp şu anda Ankara ASKİSPOR. Belediye Başkanı Melih Gökçek bu işi bayağı severdi. Şu anda da Türkiye'nin en iyi güreşçileri Ankara ASKİSPOR adına güreşiyor, diyebiliriz. Ben de Bursa Belediyespor'da güreşiyorum. İşte böyle birkaç tane belediye başkanının şahsi ilgisi ve çabasıyla güreşçiler maddi durumlarını biraz daha düzeltebiliyorlar. Böyle belediye başkanlarının haricinde herhangi bir kurum ya da özel kuruluş güreşe destek vermiyor. Tabii şurası da var ki bazı belediye başkanları sadece güreşi sevdiği için değil, güreş sayesinde kendi reklamını yapmak için de güreşten faydalanabiliyor. Hem daha ucuz hem de kendi insanımızın bu alanda yetenekli olduğunu kabul ettiğimize göre şampiyon çıkarma ihtimali çok daha yüksek.

Siz şu anda beden eğitimi öğretmenliği de yapıyorsunuz, öğretmen olmasaydınız Avrupa şampiyonu ya da dünya şampiyonu olmuş bir güreşçi olarak güreşten kazandığınız parayla kendinizin ve ailenizin geçimini sağlayabilir miydiniz?

Bir güreşçi başarılı olabilmek için sadece güreş yapmak zorundadır. Başka şeye vakit ayıramaz. O yüzden de yani sadece güreş yaptığımız için de biz ticaretten anlamayız. Devletin şampiyon olan sporculara 40 yaşından sonra bağladığı asgari ücret bazında bir maaşı var. Şampiyonluklarla, devletin verdiği ödüllerle evimi ve arabamı alabilirim ancak her ay şampiyon olmuyorsunuz. Belli bir miktarda verilen ödül yalnızca o gün için. Diğer zamanlarda düzenli

bir gelir lazım. Burada da 40 yaşından sonra güreşi bıraktıktan sonra bağlanan maaş devreye giriyor ancak o miktarla aileniz de varsa geçinmek biraz zor, Allah'a şükür asgari ücreti biz küçümsemiyoruz. Şampiyonluk getirmiş birine halk gözünde oluşmuş algı farklı, refah içinde olduğumuz falan zannediliyor ama yaşanan öyle değil. Hayatını garanti altına almak için yeterli değil. Benim kendi adıma öyle bir talebim de zaten devletten yok. Öğretmenlik yapıyorum ama üniversite bitirememiş şampiyonlarımız içinde ister Türkiye ister Avrupa ya da dünya şampiyonu olsun, çok üzücü sonlar yaşayan sporcularımız var. Bunların hayatlarını daha iyi yaşayabilecekleri şartların yanında; yeni yetişen gençleri spora çekebilecek, özendirerek şartların da oluşturulması lazım diyorum sadece.

Genel olarak baktığımızda popüler kültürün gençleri spora yönlendirmede oldukça etkili olduğunu görebiliyoruz. Futbolcuların şaşaalı yaşamı gibi... Geçen yıllarda 12 Dev Adam, Filenin Sultanları gibi büyük reklam atakları sayesinde basketbol ve voleybolun gençler arasında birdenbire şaha kalktığını da gördük. Neden güreş için bu tip organizasyonlar, tanıtım kampanyaları yapılmıyor?

Bu zamana kadar olimpiyatlarda kazanılan en fazla madalya güreş sporuna aittir. Ancak şampiyon olur dönerseniz -bizzat başımdan geçtiği için söylüyorum- aynı masada, şampiyonadan önce çay içtiğiniz adam bile şampiyonadan sonra hala sizin getirdiğiniz madalyadan habersizdir. Güreşte ne yazık ki bu işin pazarlaması yapılamıyor. Dünya şampiyonu ağır sıklette Taha Akgül, grekoromende de Rıza Kayaalp oldu. Bunu o anda duyan duydu, duymayan duymadı. O zaman da bunu düşünmüştüm; dünyanın bu alanda en güçlüleri biziz. Bizim güreşçilerimizi serbest güreşte de grekoromende de yenecek adam çıkmadı. Bu çok büyük bir başarı. Bu insanlar; çok zor şartlar altında, merdiven altlarında, tırnaklarıyla kazıya kazıya şampiyonluğu yakalamışlar. Dünyayı dize getirmişler. Şampiyon olduklarında, TV başında merak ve heyecanla izleyenler olmadığı gibi tülkeye döndüklerinde slogan dahi atılmadı. Halkımızdan Allah razı olsun. Elbette ki bizimle gönülden ilgileniyorlar ancak bir futbol maçının haberinin yapıldığı gibi bir güreş müsabakasının haberi, duyurusu ya da reklamı kanallarda yapılmıyor. İnsanlar denk gelirse seyrediyor, denk gelmezse zaten haberi bile olmuyor. Hiç değilse federasyonun daha etkin bir tanıtım kampanyasıyla sizin de dediğiniz gibi bu sporu daha ilgi çekici hale getirebileceğini düşünüyorum.

Bu durumda da ister istemez TV kanalları da ilgilenecek, gençler de yönelecek, şampiyonluklarımız gelecek nesiller için de devam edecek. Güreş şimdiye kadar getirdiği başarılarla bu kadarını olsun hak ediyor, diye düşünüyorum. Bizim ülkemizde ne yazık ki dünya olimpiyat şampiyonları da dâhil hiç kimse birinin desteğini görmemiştir. Kendi gücü, kendi azmi ile dışıyla tırnağıyla güreşe sarılması sayesinde. Bunun artık değişmesi lazım.

Peki, güreş sporunda sizi özellikle etkileyen bir kişi oldu mu?

Beni etkileyen son dönemde Taha AKGÜL'ün yükselişidir. Çünkü Sivas güreş okulundan mezun olduğunda hiçbir başarısı yok. İzmir'de edebiyat öğretmenliğini kazanıyor. Ailesiyle birlikte İzmir'e yerleşiyorlar. 1,5 yıl İzmir'de antrenmanı, güreşi bırakıyor ki bu kadar süre güreşi bırakmak hiç normal bir durum değil. Sonra yine bu süreç içindeyken Gençler Güreş Türkiye Şampiyonası'na geldi. Biz de oradaydık, onu izledik. Kolu bacağı uzun, boyu da uzun ama 84 kiloda güreşen bir delikanlıydı o zaman. Tüm formsuzluğuna rağmen bakın o şampiyonada 3. de oldu. Meğer madalya alamasaymış güreşi de tamamen bırakacaktı. Öyle bir karar almışmış o dönem. Bakın bu kişi doğru dürüst güreş madalyası almamış, disiplinli çalışma imkânı da olmamış ama geliyor Türkiye 3.sü oluyor. Türkiye Şampiyonası'na katılıyor. Orada dikkati çekiyor. Büyükler Milli Kampı'na yazıyorlar. O dönemde biz tabii büyüktük. O harıl harıl çalışıyordu. O bir senede üstüne çok şey koydu ve büyüklerde takımı ele aldı. 4 sene sonra da büyüklerde ilk Avrupa şampiyonu oldu. Ben onu izlerken çok duygulanmıştım. Tabii sonra dünya şampiyonu, olimpiyat şampiyonu oldu. Her sene şampiyonluklar getirdi. Yaşı da çok genç bir arkadaşımız. 26 yaşında ve rekora gitme yolunda ilerliyor. Bundan çok etkilenmişim. Kendisini tanıdığım ve geçtiği yolları da bildiğim için yaşadıkları, başarısı beni çok etkilemiştir.

Unutamadığınız, ilginç, okurlarımızla paylaşmak istediğiniz olay var mı?

Aslında çok var ama şu an için aklıma gelen bir tanesini anlatayım. Yıldızlarda biz uluslararası bir turnuvaya katıldık. O zaman üçerli gruplar vardı. Her sporcunun kendi grubunda 3 sporcu oluyor. O gruptan birinci olanlar çeyrek finale yükseliyor. O şekilde yarı final, final olarak yükseliyorlar. Güreşte sistem o şekildeydi. Bizim grup en son grup olduğu için 4 kişiydik. Üstelik biz en iyi adamlar bir gruba düştük. Gürcü, Özbek, İranlı güreşçiler ve ben... Gürcü sporcu ben, Özbek ve İranlı sporcu, hepimiz yendik. Gürcü sporcu 3 yenilgi

aldı. Normalde 1 yenilgi alan sporcu eleniyor. Sonra öyle bir durum oldu ki İranlı beni yendi. Beni yenen İranlıyı da Özbek yendi. Ben de Özbek sporcuyu yendim ama benim maçımın sonra bana yumruk attı, tekme attı. Ben de ona karşılık verdim. Ben ona, o bana derken ikimizi de diskalifiye ettiler. Bizim grup 4'lü grup olduğu için kalanlara diğer grupların ikincileriyle en iyi ikincilik mücadelesi yaptırıldılar. Gürcü sporcu onları yendi, sonrasında yarı finale ve finale yükseldi. Finalde yine bizim gruptaki İranlı güreşçiyle finale kaldı. Bu sefer İranlı sporcuyu finalde yendi ve 3 yenilgiyle şampiyon oldu. Tek yenilgiyle elenmeniz gerekirken, üç yenilgiyle şampiyon oluyorsunuz. Bu bana o zaman büyük bir ders olmuştu. İnsanın hiçbir zaman umudunu kaybetmemesi ve son ana kadar mücadeleyi bırakmaması gerekiyor. Ondan sonra da üç yenilgiyle şampiyon olan birini, ben başka hiçbir yerde ve spor dalında görmedim ama bu benim başıma geldi ve ben bunu unutamıyorum.

Şampiyon oldunuz, o kupayı kaldırdınız, bir şampiyon o kürsünün üzerinde ne hisseder ve o kürsüden indikten sonrası neler yaşıyor?

Üfff bu müthiş bir şey! Kendini rüyadayım zannediyorsun. Acaba uyanacak mıyım, diyorsun. Şampiyonluk farklı bir şey. Rüya da gördüğünde bile uyandı-
ğında seviniyorsun. Yani rüyası bile insana çok tatlı gelen bir durum. Kelime-
lerin yetmesi mümkün değil. Şampiyon olduktan sonra akşam gözümde uyku
girmiyor. Eğer yurt dışındaysan sizi tanıyan, tanımayan pek çok kişi; aileniz,
arkadaşlarınız, takip eden meraklılar; sizi arıyor, mesaj atıyor, tebrik ediyorlar.
Sizinle birlikte gururlandıklarını ifade ediyorlar. Bundan mutlu olmaya başlı-
yorsunuz. Öyle bir şey ki arkadaşlarınızdan yenilenler bile sizinle mutlu oluyor.
Bunu görebiliyorsunuz. Sonra bir yerde oturuyorsunuz. Masanızda maçların
her birinin, hatta her hareketin, oyunun tek tek yorumu yapılıyor. Öyle coşku-
lu bir durum oluyor ki zaten mutluluktan gözünüze uyku girmiyor. Bazen sizin
sıkletinizin maçları tamamlanmış oluyor ama diğer maçlar devam ediyor. Siz
onları seyretmek için gittiğinizde orada sizi gören tüm sporcular, yerli ya da ya-
bancı hepsi geliyor. Sizi tebrik ediyor. Değişik bir havası oluyor. Havaalanında
halktan meraklılar ve dostlarınız geliyor. Basın geliyor.

Peki, bu kalabalığın içinde yetkililerden kimse oluyor mu?

Yok olmuyor. Bizde öyle şampiyon futbol takımı kutlaması gibi bir durum
olmuyor. Zaten olmasını da beklemiyoruz. Keşke olsa ama olmuyor.

Peki, şampiyonluk; uğruna yaşanan bunca zorluğa, bu çekilenlere değiyor mu?

Kesinlikle değiyor. Bana ne kadar para verirsiniz verin yaşadıklarımı değışmem. Şampiyonluk sevincini, hissettiklerinizi, o anda yaşamdan aldığınız tadı başka hiçbir şey veremez. Bakın bir maçta yendiğim kişilerden biri, benim idol-lerimden biriydi. Güreş videolarını izlediğim, her oyununa imrenerek baktığım bir sporcuydu. Benim onu yenmek gibi bir hayalim bile yoktu. Ama böyleyken Allah bana bunu nasip etti.

Peki, son olarak okurlarımıza söylemek istediğiniz bir sözünüz var mı?

Her şeyden önce hayalleri ne olursa olsun hayallerinden vazgeçmesinler. Bakın bizim sporumuzun başarılarına; emin olun bunlar her şeye, her güçlüğe rağmen kazanılmış başarılardır. Gençlerin hayatta mutlaka bir amaçları olmalı. Bir amacınız yoksa hangi başarı gelip sizi bulabilir ki zaten? Başarının lezzetini herkes tatmalı. Faydalı olabilmenin, ülken için bir şeyler yapabilmış olmanın gururunu hangi işte olursa olsun yaşamak lazım. İşiniz ne olursa olsun önemli olan onu iyi değil, en iyi yapabilmek adına mücadele edebilmeniz. Şehrimi de ülkemi de insanlarımızı da çok seviyorum. Verdikleri desteğe teşekkür ediyor, yanımızda oldukları sürece güçlü olduğumuzu unutmamalarını rica ediyorum.

“SON” BAHAR

Abdurrahman ALKAN

Bir horoz uzun uzun öttü. Bir rüzgâr esti inceden. Yeni yeşeren kavak dalları birbirine değerek hışırdadı. Bir kuzu meleyişi duyuldu uzaklardan. Sobanın içindeki meşe odunu çatırdadı. Kuzine sobanın karşısında uzanan sarı kedi gerindi ve yavaşça kalktı yerinden.

Tabiat uyanıyordu usul usul. Bahar geliyordu. Minderde oturan yaşlı kadın doğrulmak istedi ama kilitlenmiş gibi duran bedenini oynatamadı. Romatizmalı dizleri artık her isteğini yerine getiremiyordu. Bir de karnında dolaşan illet bir ağrı huzurunu kaçıyordu.

Dışarı çıkmak isteyen kedi kapının önünde bekliyordu. Gözlerini yaşlı kadına çevirdi. Yaşlı kadın ile kedi göz göze geldiler. Kadın, eski günlerde olduğu gibi bir ceylan gibi sekerek dışarıya çıkmak ve baharın diriltici nefesini içine çekmek istedi ama nafile... Tembel sarı kedinin çevikliğine imrendi kadın.

Kedi, yaşlı kadından umudu kesti. Kapıya dikti gözlerini. Bir süre sonra kapı açıldı. Yaşlı kadının kızı içeri girdi. Kedi, dışarı fırladı. Açılan kapıdan taze bir bahar havası, yaşlı kadının yüzünü okşayıp geçti. Dışarı çıkmak için belini tekrar zorladı. Kızı, “Dur anneciğim belini inciteceksin, dinlenmen lazım.” diyerek kadını mindere yeniden oturttu.

Şimdi kendisine bir anne şefkati gösteren kızının bir bahar mevsiminde ilk adımlarını atışını hatırladı. Bir nisan öğle sonu bahçede domates fideleri dikerken erik ağacının altına oturttuğu küçük kızının eğri büğrü ilk adımlarıyla yanına gelişini... Yeni diktiği domates fideleri gibi hemen yıkılacak gibi duruyordu mini mini kızı.

Bahar kokuları, beklenmedik bir kuvvet hissi ile doldurdu yaşlı kadının içini. Yaşlı kadın, kendini mindere mahkûm eden ihtiyar bedenine isyan ederek kendini dışarıya atmak için son bir hamle yaptı. Ama hiçbir uzvuna söz dinlemedi.

Bahar böyleydi işte. Yaşının kaç olduğuna bakmaz, bir gençlik iksiri dolaştırır insanın damarlarında. Kuru dalları yeşillere boyayan bahar, kadit olmuş dizlere bile bir canlılık hissi verirdi.

Yaşlı kadın, bir of çekerek kendini minderin üzeri bırakıverdi. Çaresiz bir teslimiyet içinde gözlerini kapattı. Kendi içine, hayallerine sığındı.

Nisan yağmurları, yeşertici gücüyle tabiatı canlandırmış olmalıydı. Poyraz, Akdağ'ı ağartan karları eritiyordur şimdi. Eriyen kar sularını toprak kana kana emecekti. Karların arasından boynunu hemen uzatıveren cesur kardelenler, yeni bir mevsimi başlatıyor olmalıydı.

Bir koşuşturma içerisinde, arkadaşlarıyla bir gayretle nasıl da madımak toplarlardı. Bin bir zahmetle o nazenin bitkicikleri toplamak, ayıklamak, kıymak ve pişirmek... Ve nihayet mevsimin en güzel yemeği hazır olurdu. Evde yediden yetmişe herkesin karnı tok, huzur içerisinde...

Şimdi, madımlar küçük yeşil yapraklarını açmışlardır. Taze kırmızı bir boynun, kendini topraktan çıkarmıştır. Yaşlı kadın, eski günlerde olduğu gibi yine madımak toplamak istiyordu. Sivas çakısı, naylon ılistiri ve madımak toplarken taktığı pazen kumaştan önlüğü evin "hayat"ında duruyordu. İçi gitti ama dizleri, kocamış bedeni izin vermedi. Bir "ah" döküldü dudaklarından sadece...

Yaşlı kadın, bir daha madımak toplayamadı. Sivas çakısı, naylon ılistiri ve önlüğü öylece kalakaldı.

İkinci güneşinin taze çimenler üzerinde parıldayışını göremedi bir daha. İnsanı sebepsiz uzun yürüyüşlere çağıran yeşermiş ekin tarlalarına bakamadı mutlulukla.

Masum meleyişi ile çocuklarının bebeklik günlerini anımsatan, annelik duyguları uyandıran süt kuzularının sıcak seslerini dinlemedi.

Birden yağıveren güneşli nisan yağmurundan sonra semayı süsleyen ebemkuşağını gülümseyerek torunlarına gösteremedi.

Evin saçaklarına konarak cıvıldaşan göçmen sığırcık kuşlarının uzak diyarların seslerini taşıyan şarkılarını dinlemedi.

Bulutların arasında güneşin bir görünüp bir kaybolduğu bahar güneşinin muzipliklerine tanık olamadı.

Ve... Mayısın çiçekli sabahlarına uyanamadı bir daha.

Bu dünya ile vedalaşması uzun sürmedi. “İki gün döşek, üçüncü gün toprak.” diyerek yaşamıştı hep. Günde beş defa “Allah’ım, beni çocuklarıma yük etme.” diye dua etmişti ömrü boyunca. Büyüttüğü altı çocuğu için “Tabi ki bakacaklar annelerine.” diye düşünmedi. Bunu kendisine bir hak gibi görmedi. Fedakârlık üzerine kurduğu hayatında o hakkından da fedakârlık etti.

Dediği gibi oldu. İki gün bile yatmadı döşekte. Büyümüş bir ur var, dedi doktorlar. Kimseye söylememiş bu vakte kadar. Çok geç kalınmış amansız bir hastalık... Ameliyat çok riskli. Doktorlar, tedirgin. Yarın gelin, demişler. Son kez tahlillere bir bakalım hele. Son gecesini küçük kızının evinde geçirecekmış meğer.

Sabah uyanmış. Banyoda abdestini almış ama yürüyememiş yatağa kadar. Çocuklarına son sesleniş olmuş: “Yardım edin!” Kızı koşmuş, yatağa yatırmış. Her zaman kıldığı kuşluk namazını kılmak kısmet olmamış.

Yetmiş yıl boyunca yere basarken bile yer incinmesin diye düşünen bir pir-i fani, o hafiflikte son abdestiyle kanatlanıvermiş dünyadan.

Baharın ilk filizleri kadar kırılığandı. Ama gölgesiyle bile olsun kimseyi incitmedi. Kendisini kıran, üzen insanlara bile karşılık vermeyi, onlardan intikam almayı düşünmedi. Gönül huzurunu, onları affederek bulan bir ermiş olarak yaşadı ömrünce. Bütün hakları herkese helal idi. Alıp vereceği yoktu kimseyle. Bütün ağırlıkları bırakmıştı ölümlü dünyada. Bir bahar yelinin kanadında uçuverdi buralardan.

Yağmurlu bir mayıs günü toprağa verildi incecik kalmış bedeni.

Kırmızı-beyaz çiçekleri donanmış kuşburnularla çevrili kabristanda badem ağacının yanında toprağa giriverdi. “Üzerine biçilen toprak elbiseyi” hiç yükünmeden giydi; öylesine tabii, öylesine sessiz ve kabullenmiş olarak. Ömrünü beraber geçirdiği eşinin, kardeşlerinin, anne ve babasının yanına. Yine birlikte ve hep bir arada...

Geride nice çiçekli baharlar bırakarak fani dünyaya veda etti.

“Kafesten bir kuş uçmuş gibi, bir yel esip geçmiş gibi...”

İKİ YÜZ, BİR ADAM

Eren ÜNAL*

Gerçek yüz... Hepimizin herkesten sakladığı, belki kimsenin öğrenmemesi için canla başla savaşılmaya hazır olduğu karanlık sır. İkinci yanımız.

Belki de bir insanın içindeki en derin kuyudur ikinci yüzümüz. Gerçek yüzün altında saklanan, kötü, karaktersiz, sapık ruhlu, bencil, saygısız veya acımasız olarak saklanır. Ya da iyi, karakterli, centilmen, romantik, saygılı, herkese değer veren bir yüz de olabilir. Bunu “ Her iyinin içinde bir kötü, her kötünün içinde bir iyi vardır.” sözü ile bağdaştırabiliriz. Ama bence önemli olan bunun farkında olup olmamızdır. Eğer biz bunun farkında isek ve gerçek yüzümüzü sırf bizi kötü bir insan yapacağı için saklamaya çalışıyorsak, bu en mantıklı hareket olabilir. Yani kontrolü elimize alabiliriz. İşte aslında insanların bizlere ikiyüzlü dediği kısım da budur. Biz derinlerde saklanan gerçek yüzümüzü dışarıya vurmamak için o kadar saçmalarız ki, çok büyük açık veririz. Dışarıya çıkmasını istemediğimiz özelliklerin tam tersini yaparsak onları derinlerde tutabileceğimizi zannederiz. Ve kendilerini zeki, her şeyi bildiklerini zanneden insan toplulukları tarafından “Gerçek yüzünü biliyorum, sen tam bir ikiyüzlüsün!” cümlesini duyarız ve onlara karşı elimizden susmaktan başka bir şey gelmez.

Peki ya biz bunun farkında değilseniz? İşte asıl sıkıntı budur. Bizi içten içe ele geçirir. İçimizdeki bir şeytan olur o zaman. Bizi biz yapan değerlerden uzaklaştırarak, birden bire bambaşka birisine dönüştürür. O zaman insanların bize ikiyüzlü demesi gerekirken bazıları tarafından daha çok seviliriz. Çünkü onlar da sizin gibi gerçek yüzlerinin farkında değillerdir ve istemsizce kendilerine yakın olanı seçerler. Bu yüzden hayattaki önemsiz şeyleri atarak onun yerine “farkındalık” kavramına yer vermeliyiz. Çünkü aksi takdirde içimizdeki bizi her geçen gün daha da kontrol edecektir.

* Öğrenci

HANZALE

Ayşe KILIÇGİL

“HAYAT” DEDİĞİN

Gülizar KILINÇ*

Hayat her yerde. Farkında olmadığımız kadar yakında, toprakta, uzanamayacağımızı sandığımız kadar uzakta, gökte. Sende, bende, her kalpte...

Ayla güneşin dengesinde. Ay, güneşin gölgesinde ve geceye ait her resimde. Güneş ise hep aydınlık, biz karanlığı sevsek de.

Hayat gözyaşında, nefeste, heveste, nefiste, hem doğmakla başlayanın hem de ölmekle başlayanın peşinde. Olmayanda, solmayanda, ölmeyende. İyide, kötude, tasada, neşede... Zıttı ile var olan şeyde. Hayat insanda, tüm benliği ile, zarif güzelliği ve tümünden fazla çirkinliğiyle. Ve garip hayat, insanlar yaşarken içinde. Kaba, sade, ince, herkes kendi fikrinde. Kimine altın kafeste bül-bül, kimine bayram düğün, kimine de kördüğüm. Yanında olan şey belki biraz gam biraz ölüm...

Ve hayat da gider bir gün sonbahara, konar bir dalın ucuna, düşer oradan, kardan adam olur, erimek için sonsuzluğa.

* Öğrenci

PENCERE

Veysel KILIÇGİL

CEMAL ŞAKAR, İZ YAYINCILIK, 2003, 115 S.

Üniversite yıllarında bir araya gelmiş, kendilerine çizilmiş sınırları kabul etmeyen, dünyayı değiştirme hayallerine sıkı sıkıya sarılmış bir avuç okur –yazar – çizer genç... Edebi toplantılar, çıkarılan dergiler, kitap eleştirileri, dünyayı değiştirmeye ilişkin hayaller... Hiçbir zaman ayrılmayacaklarına, beraber çıkacakları kitaplara dair verilen sözler... Üniversite biter, herkes yurduna döner. Buluşmalar, kitap toplantıları, fikir tartışmaları bir süre daha devam eder. Günler geçtikçe aramalar, aranmalar, toplantılar seyrekleşir. Bu esnada kitabın ana kahramanı memleketi olan kasabada felç geçirir, hikâye tam da burada başlar.

Cemal ŞAKAR “Pencere” hikâyesine alışık olduğumuz “giriş” şekliyle başlamaz. Olayların geçtiği yerler kitabın başında bir panorama gibi maddeler halinde sıralanır. Mekân ve kişilerle ilgili merak uyandıran kısa bilgiler maddeler halinde betimlenir. Bu, okuyucuda hikâyenin bir film şeridi gibi gözünün

önünden geçtiği intibasını oluşturur ve okuyucu farklı bir hikâyeye karşılaştığını daha ilk sayfada anlar. Kitabı oluşturan 9 hikâyeden beşi kitaba adını veren “Pencere” hikâyesinin bölümleridir.

Hayallerinin peşinde koşarken felç geçiren adam; kendini ardında ”denizin sonsuz maviliği”ni saklayan zeytin ağaçlarına bakan penceresine ve ailesine kapatmıştır. Onu hayata bağlayan yegâne şey eskiden kalan tek arkadaşının dünyayı gezerken ona attığı fotoğraflara bakarak bilmediği yerler hakkında kurduğu hayali hikâyelerdir. Ve adamın karısı... Eşiyle arasında kapanmaz bir uçurum bulunan, ömrünün yarısını mutfağında geçiren, kendini ailesine, yuvasına adanmış bir Anadolu kadını... Kocasının “yazamayacağı cümleler peşinde” olduğuna inanmıştır. Kocasını hiçbir zaman ona içini açmamış, onun kendi düşüncelerini anlayacağını düşünmemiştir. Adamın oğlu... Ergenlik çağında, babasının düşünce dünyasına, perdelerinin arkasına girmek isteyen, bunu babasına açıklayamayan, babasının günlük işlerini yapmak dışında ona yaklaşamayan edepli çocuk.

Adamın bir gün telefonu çalar ve tek dostu onu ziyarete gelmek istediğini söyler. Adamın tekdüze hayatı için bu mutluluk veren bir gelişmedir. Hikâye bu olay üzerine kuruludur. Misafirin kasabaya gelmesi, adamla görüşmesi, hasret gidermeleri, saatlerce süren sessizlik, fotoğraflar, misafirin kitaplarıyla ilgili konuşmalar, dökülen gözyaşları, söylenemeyen sözler ve veda... Yazar, bu olayı önce çocuğun ağzından anlatır. “Yöneliş” ismindeki bu bölümde çocuk misafiri eve getirir ve her türlü hizmeti gören kişidir. Adamla misafirin sohbetine dâhil olmak ve onların arasındaki ebedi dostluğa şahit olmak ister. Babasının ona kalın çizgilerle çizdiği sınırı aşamaz. Babasıyla arasında bakışmalara dayanan bir anlaşma şekli vardır. Çocuk, “iç”lerine giremediği için derin bir üzüntü ve kırgınlık duymaktadır. “Denizin Sonsuz Maviliği” hikâyesinin ikinci bölümüdür. Bu bölümde yazar, olaya kadının “pencere”sinden bakar. Kocasının odasına dahi izinsiz giremeyen kadın, eşinin misafiri için her türlü hazırlık yapmak ister ama koca bunları önemsemediğini söyleyerek onu geri çevirir. Kadın, kendi önemsemediği şeyleri kocasının önemsememesinden üzüntü duymaktadır. Kocasının ona kendini hiçbir zaman açmamasından şikâyetçidir ve kendisinin kocasını değil kocasının onu hiçbir zaman anlamadığını düşünmektedir. Çocuktan farklı olarak yazar bu bölümde kadını konuşurmaz, olayı kadının gözünden kendisi anlatır. Bu durum da aslında kadının teslimiyetine, içe dönüşüne ve Anadolu kadını duruşuna yönelik görülebilir. Ama hala ağızta kalan taraflar vardır ve hikâye devam eder.

Üçüncü bölüm “Biz Birbirimizi İçimizde Taşırız” adındaki bölümdür. Bu bölüm, adamın misafirin “pencere”sinden anlatılır. Adam kasabaya gelir, arkadaşının evini bulur. Yazdığı son kitabı, son gezdiği yerlerde çektiği fotoğrafları ona verir. Ama bundan pişman olur çünkü arkadaşının yıllardır hayal edip yapamadığı şeyleri kendisinin yapmasından ve bunu ona sunmasından derin bir mahcubiyet duyar, onu teselli edecek cümleler arar fakat bulamaz. Bu bölüme adını veren ise adamın misafirin adamın karısına gönderdiği hediyedeki nottur: “Biz Birbirimizi İçimizde Taşırız” notu, aynı kaderi yaşayan iki kadın arasındaki manevi bağın özetidir.

Dördüncü bölümde misafirin gelişi adamın gözünden anlatılır ve “Suskunluktaki Hayret Verici Aydınlık” adını taşır. Kitaplar, dergiler, tartışmalar, hayaller derken kabuğuna çekilen; sadece muhayyilesinde kurduğu dünyada yaşayan bir adamın derin acısı görülür. Ailesine kendini kapatmıştır ama içten içe onlara derin bir minnet duymaktadır. Arkadaşının yıllar sonra gelmesi onda hem hüznün hem de heyecan oluşturur. Arkadaşının ardından tekrar dostlarına tutunma hayalini kurar.

Birkaç kelimeyle geçiştirilebilecek kadar alelade bir olayı ŞAKAR, farklı bakış açıcı, karakter tahlilleri, kelime oyunları, imgeleri ve eşsiz kurgusuyla sağlam bir hikâyeye dönüştürmüştür. Hikâyeyi okuduğunuzda olayın ne kadar basit olduğuna değil ne kadar derin ve etkili olduğuna şaşırıyorsunuz. Durum hikâyeciliğinin çok güçlü bir temsilcisi olan ŞAKAR, tarzıyla Çehov’a benzetilir. Rasim Özdenören onun hakkında “Çehov metinlerinin sadeliklerine dokunmazken, Şakar yer yer metinlerle oyun oynamaktan hoşlanıyor; bu da ona çok yakışıyor.” diyerek onun üslubunu özetlemektedir.

Kitap “Pencere” hikâyesinden başka Öykünmek, Otacı, Dilemma ve İstidrad adında dört kısa hikâye de içermektedir. Yazarın ustalığını bu hikâyelerde de görmek mümkün fakat kitaba adını veren “Pencere” hikâyesi kitabın en uzun ve en önemli hikâyesidir.

Cemal ŞAKAR edebiyatımızda şahsi ilgilileri dışında pek tanınan bir yazar değildir. Edebiyatımızın kanayan yarası olan “Hayattayken kıymeti bilinmedi.” cümlesini maalesef ardından duyacağımız yazarlarımızdandır. O çok okunan değil çok ve özgün yazar bir yazar olarak edebiyatımızda yerini almıştır. Kitapları da sahafların çok satanlar raflarında yer almaya da şahsımın “çok satması gerekenler” listesinde yer almaktadır. Bana sorarsanız – ki bu yazıyı okuyorsanız sorduğunuzu varsayıyorum- Cemal ŞAKAR’ın farklı dünyasına bir adım atmak size çok güzel “pencere”ler açacaktır.

ÜŞÜYEN GÜNLÜKLER

Abdullah ÇÖMEZ

26 Nisan 2005/ Sarıkamış

... Hayal kırıklığının adıdır Sarıkamış. Parçalanmış umudumun ardında duran şehir. Vatani görevimin soğuk mekanı. Sarıkamışlı günlerimin on dördündeyim. Bu iki hafta boyunca kendimi bulamayıp kaybettiğim hayatımın; özgürlüğümün sınırlanışıyla gençliğimin kayıp günleri.

İsyan değil, haşa, vatan borcumuz ne kadar zor olsa da, boynumuz kıldan ince...

27 Nisan 2005 / Sarıkamış

... Saatlerin durduğu, zamanın yavaş aktığı, elimizin kolumuzun bağlandığı yerdeyim. Kaçmak imkansız. Bu sıkılmışlık içinde omuzlara yüklenenlerin çok da kıymeti yoktur. Asıl taşınmazlar yürektedir, gönüldedir.

Aynı zaman içinde kaç defa kocarsın? Kaç defa tükenirsin...?

Bugün çok yorgunum, üzgünüm. Umudum yüz kırk günün ardında.

28 Nisan 2005 / Sarıkamış

... Nisanın sonundayız. Baharın gelmesi, güneşin varlığını hissettirmesidir normal olan ama bu soğuk şehre bahar hala gelemedi. Bu gün hava çok soğuk ve yağmurluydu.

İlk atış talimimizi yapacaktık. Hazırlıklar yapıldı. Önümüzdeki mangalar atışlarını yaptıktan sonra sıra bize geldi. Soğuktan ellerimizin, bütün vücudumuzun zangır zangır titremesine aldırış etmeden atış yerine geldik. Biraz korku, biraz endişe ile silahlarımızı ateşledik. İlk heyecanın ardından her şey oldu,

bitti. Üç mermi atışı yaptık. Hedef kâğıtlarımızı kontrol ettik. Benim hedef kağıdında dört delik var. Yanımdaki arkadaşın hedefi tertemiz. Meğerse arkadaş panikle, heyecanla benim hedefime nişan almış. Bu arada benim hedefi o mu tutturdu, yoksa ben mi tutturdum belli değil. İlginç bir an olmuştu
gerçekten.

01 Mayıs 2005/Sarıkamış

... Dünüm ve dünlerim bomboş, yazamadım.

...Sevdaları bir kenara bırakılıp gönülsüz sevmeleri yaşıyoruz. Nezaket sözlerinin kenara iteklenip, günlük yaşamda kullandığımız rica, minnet kelimelerinin lügatimizden atıldığı; içtima, yürüyüş kararı, marş marş, adi adım gibi sözlerin beyinlerimize zorla kazındığı bir dönemi yaşıyoruz. Marşlar ezberleyip avazımız çıktığı kadar, sesimiz nefesimiz kesilinceye kadar deliler gibi bağırıyoruz.

Bir de bu gün çok hastayım. Boğazım tıkalı, dermansızım.

03 Mayıs 2005 /Sarıkamış – Sabah 05:55

...Saat sabahın altısına doğru koşuyor. Mayısın üçündeyiz. Dışarıda keskin bir soğuk, ince bir yağmurlu kar var. Evlerin çatıları bembeyez. Gece kar yağmış olmalı.

Akşam

Soğğun hükümrân olduğu bir mekanın dayanılmaz anlarını yaşıyoruz. Sabah başlayan kar yağışı akşama kadar aralıksız yağdı. Soğuk ve karakış tam anlamıyla burada taht'a oturmuş. Anlaşılan buralara yaz gelmeyecek.

'Elveda demeden başlayan ayaz

Acaba buralara gelir mi yaz.'

05 Mayıs 2005 / Sarıkamış

Bugün Sarıkamış şehitliğini ziyarete gideceğiz. Hazırlandık ve düştük yola. Yolumuz oldukça uzundu. Yaklaşık beş kilometre olduğu söyleniyordu. Yol hepimizi yorgun düşürdü. Şehitliğe vardığımızda, en azından bende, bir hayal kı-

rıklığı oldu. Şehitlikte, şehit mezarları olacağını düşünmüştüm. Ama şehitlik sadece bir anıttan ibaretti. Yaralı bir askeri taşıyan bir asker heykeli, arkada da bazı şehitlerin adlarının, yaşlarının, memleketlerinin yazılı olduğu mermerden bir sütun duvar bulunuyordu.

Şöyle bir göz gezdiriyorum. Anadolu'nun her yanından, sonra Suriye'den Yemen'den Kosova'dan Girit'ten daha on dördünde gencecik fidanların soğuk toprağa düştüklerini hüznle görüyorum. Hemen gözüm memleketim Maraş'a, Andırın'a takılıyor. Sonra Tokat'a ... Buralardan şehitleri görmek insanı derinden etkiliyor. Ben de çok etkilendim. İyi ki bu şehitliğe geldik. Şehitlerimizin aziz ruhlarına hiç olmazsa bir Fatiha göndermenin bahtiyarlığını yaşıyorum.

İnsan düşünmeden edemiyor: Sadece burada doksan bin şehit var. Bu kutlu vatanın ne kadar değerli olduğunu, her karış toprağının şehit kanlarıyla sulanıp sınırlarının kanla, terle çizildiğini görüyoruz. Öbür taraftan da bu kadar insanı ölüme sürükleyen iradeye hayıflanmadan edemiyoruz.

Tekrar geri birliklerimize geldik. Yorulduk doğrusu ama her şeye değer.

06 Mayıs 2005

...Mehmetçik Dershanesi için daha önceden isimlerimiz alınmıştı. Bugün belli olacaktı, oldu. Ancak benim işim olmadı. Beni seçmediler. Üzgünüm...

19 Mayıs 2005

Bugün 19 Mayıs. Ben Sarıkamış'tayım ama geçen yılın 19 Mayısında kaldım. Oh ne güzeldi.

Resmi tatil nedeniyle askerlik adına pek bir şey yapmadık. Akşama kadar oturduk. Ama oturmakla zamanın ne kadar yavaş ilerlediğini gördük. İnsan mutlaka bir işle meşgul olmalı. Askerde de olsa...

23 Mayıs 2005

... Ne yazsam bilemiyorum. Karmakarışık duygular içindeyim. Aslında duygusuzluk içinde debeleniyorum. Yağmurlar kesildi ama açan güneş de tat vermiyor. Bakalım gelecek günlere...

25 Haziran 2005

...En güzel zamana eriyoruz. Hasret kaldığımız demlenmiş bir türkü tadını alıp; sıcak, masum bir ana kucığına sığınır gibi ancak zevkine varamadığımız bir uykuya dalmak için yatağıımıza kavuşuyorum. Uyumak uyumak istiyorum. Bugünler bitene kadar.

...Lakin biliyorum yarın yine aynı güneşin altında ve burada olacağım.

10 Ağustos 2005-Erzurum

Erzurum'a göreve gittik. Soğuk iliklerimize kadar işledi. Ağustos ayında üşümenin ne demek olduğunu yaşayarak anladık, gördük. Sabahtı. Güneşe koşmak, yetişmek mümkün olsa koşacağımızdan şüphem yok. Ancak biz güneşi bekliyorduk. Zaman üşüyen ruhlarımızda büyürken artık sabrımız tükeniyordu. Yorgunluğu derinden hisseden bedenlerimiz kurumak üzere olan ağaçlar gibi güneşe karşı kimimiz eğilerek, kimimiz yaslanarak, büzüşüp oturarak duruyorduk.

Görevimizi tamamlayıp gitmek hepimizin arzusu olsa gerek. Sarıkamış'ı özledim.

13 Eylül 2005

Bir mahzun zamanın sonudur artık. Lakin tam da alışmaya başladığımız anda askerlik bitiyor. Buradaki dostlarımızdan ayrılmak zor olacak ama aileme, sevdiklerime en önemlisi öğrencilerime kavuşacağın günü artık sabırla bekliyorum. -Sabretmesini öğrendim.-

15 Eylül 2005

Çıkış işlemlerini yaptırdım. Tezkerem elimde. Bir kuş kadar hafif ve özgürüm artık. Arkama bakmadan koşar adım gidiyorum. İkinci sonrası başlayıp ertesi sabah sona erecek olan uzunca bir yolculuk beni bekliyor. Ben de onu bekliyorum...